

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, приключваща на 31 декември 2018

Съдържание

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	1
Отчет за финансовото състояние	2
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци.....	6
Бележки към финансовия отчет.....	7

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход
За годината, приключваща на 31 декември

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Приходи от дейността	5	364 636	350 944
Други приходи от дейността	6	8 192	11 670
Общо приходи		372 828	362 614
Технологични разходи	7	(65 914)	(68 413)
Разходи за материали	8	(6 286)	(6 357)
Разходи за външни услуги	9	(7 573)	(7 253)
Разходи за амортизации и преоценка (обезценка) на нефинансови активи	13,14	(91 491)	(90 344)
Разходи за възнаграждения на наети лица	10	(65 140)	(59 748)
Други разходи от дейността	11	(79 702)	(42 455)
Себестойност на природен газ, вложен за балансиране, и продадените стоки		(13 322)	(8 897)
Промени в наличностите на готова продукция и незавършено производство		167	177
Печалба от оперативна дейност		43 567	79 324
Финансови приходи	12	14 591	1 759
Финансови разходи	12	(188)	(12 818)
Нетни финансови приходи/(разходи)	12	14 403	(11 059)
Печалба преди данъци		57 970	68 265
Разходи за данъци	21	(10 832)	(6 849)
Печалба за периода		47 138	61 416
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Преоценки на имоти, машини и съоръжения	13	364 253	38 062
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	24	(1 048)	(152)
Данък върху друг всеобхватен доход	21	(36 320)	(3 791)
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци		326 885	34 119
Общо всеобхватен доход за периода		374 023	95 535

Бележките на страници 7 до 71 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Дата: 27.03.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

Грант Торнтон ООД

Марий Апостолов

Одиторско дружество

Управляващ съдружник

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Отчет за финансовото състояние

<i>хиляди лева</i>	Бележка	31 декември 2018	31 декември 2017
Активи			
Имоти, машини и съоръжения	13	2 099 679	1 743 986
Нематериални активи	14	7 198	8 124
Инвестиции в съвместно контролирани предприятия	15	3 256	3 256
Дългосрочни вземания	16	6 962	12 130
Дългосрочни вземания от свързани лица	26	26	8 385
Общо нетекущи активи		<u>2 117 121</u>	<u>1 775 881</u>
Материални запаси	17	104 852	111 904
Търговски и други вземания	18	23 266	22 075
Вземания от свързани лица	26	14 610	19 088
Вземания във връзка с данъци върху дохода		-	684
Предплащания за текущи активи		15	15
Парични средства и еквиваленти	19	517 922	411 058
Общо текущи активи		<u>660 665</u>	<u>564 824</u>
Общо активи		<u>2 777 786</u>	<u>2 340 705</u>

Бележките на страници 7 до 71 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Дата: 27.03.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

Грант Торнтон ООД

Марий Апостолов

Одиторско дружество

Управляващ съдружник

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Отчет за финансовото състояние (продължение)

	Бележка	31 декември 2018	31 декември 2017
<i>В хиляди лева</i>			
Капитал и резерви			
Регистриран капитал	20	874 524	874 524
Преоценъчен резерв	20	1 116 684	830 555
Резерви	20	88 139	83 142
Неразпределена печалба		375 013	320 756
Общо собствен капитал		2 454 360	2 108 977
Пасиви			
Отсрочени данъчни задължения	21	132 969	99 587
Отсрочени приходи от финансиране	22	92 985	91 103
Провизии	23	50 244	-
Доходи на наети лица	24	7 584	6 130
Задължения към свързани лица	26	219	243
Гаранции по договори	27	460	821
Общо нетекущи пасиви		284 461	197 884
Търговски и други задължения	25	17 062	10 380
Задължения към свързани лица	26	11 906	10 862
Гаранции по договори	27	8 494	10 789
Доходи на наети лица	24	1 091	1 813
Задължения във връзка с данъци върху дохода		412	-
Общо текущи пасиви		38 965	33 844
Общо пасиви		323 426	231 728
Общо собствен капитал и пасиви		2 777 786	2 340 705

Бележките на страници 7 до 71 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Дата: 27.03.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

Грант Торнтон ООД

Марий Апостолов

Одиторско дружество

Управляващ съдружник

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Отчет за промените в собствения капитал
В хиляди лева
Баланс на 1 януари 2018 г.

Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9

Баланс на 1 януари 2018 г. (преизчислен)

Печалба за годината

Друг всеобхватен доход

Преоценка на имоти, машини и съоръжения

Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи

Данъчен ефект върху друг всеобхватен доход

Общо всеобхватен доход за годината
Сделки със собственици, отчетени в собствения капитал

Дивиденди към едноличния собственик на капитала

Общо сделки със собственици

Разпределение на печалбата за 2017 г.

Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба

Баланс на 31 декември 2018 г.

	Регистриран капитал	Преоценъчен резерв	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Баланс на 1 януари 2018 г.	874 524	830 555	83 142	320 756	2 108 977
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9	-	-	-	(902)	(902)
Баланс на 1 януари 2018 г. (преизчислен)	874 524	830 555	83 142	319 854	2 108 075
Печалба за годината	-	-	-	47 138	47 138
Друг всеобхватен доход					
Преоценка на имоти, машини и съоръжения	-	364 253	-	-	364 253
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	-	-	(1 048)	-	(1 048)
Данъчен ефект върху друг всеобхватен доход	-	(36 425)	105	-	(36 320)
Общо всеобхватен доход за годината	-	327 828	(943)	47 138	374 023
Сделки със собственици, отчетени в собствения капитал					
Дивиденди към едноличния собственик на капитала	-	-	-	(27 738)	(27 738)
Общо сделки със собственици	-	-	-	(27 738)	(27 738)
Разпределение на печалбата за 2017 г.	-	-	5 940	(5 940)	-
Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба	-	(41 699)	-	41 699	-
Баланс на 31 декември 2018 г.	874 524	1 116 684	88 139	375 013	2 454 360

Бележките на страници 7 до 71 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Дата: 27.03.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

Грант Торнтон ООД

Одиторско дружество

Марий Апостолов

Управляващ съдружник

Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за промените в собствения капитал (продължение)

	Регистриран капитал	Преоценъчен резерв	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
<i>в хиляди лева</i>					
Баланс към 1 януари 2017 г.	841 414	839 038	76 645	282 943	2 040 040
Печалба за годината	-	-	-	61 416	61 416
Друг всеобхватен доход					
Преоценка на имоти, машини и съоръжения	-	38 062	-	-	38 062
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	-	-	(152)	-	(152)
Данъчен ефект върху друг всеобхватен доход		(3 806)	15	-	(3 791)
Общо всеобхватен доход за годината	-	34 256	(137)	61 416	95 535
Сделки със собственика, отчетени в собствения капитал					
Дивиденди към едноличния собственик на капитала	-	-	-	(29 854)	(29 854)
Увеличение на регистрирания капитал за сметка на неразпределена печалба	29 854	-	-	(29 854)	-
Увеличение на регистрирания капитал при придобиване на инвестиции в съвместно контролирани предприятия	3 256	-	-	-	3 256
Общо сделки със собственици	33 110	-	-	(59 708)	(26 598)
Разпределение на печалбата за 2016 г.	-	-	6 634	(6 634)	-
Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба	-	(42 739)	-	42 739	-
Баланс на 31 декември 2017 г.	874 524	830 555	83 142	320 756	2 108 977

Бележките на страници 7 до 71 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор
Владимир Малинов

Главен счетоводител
Светлана Коева

Дата: 27.03.2019 г.
Заверил съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:
Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Марий Апостолов
Управляващ съдружник
Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за паричните потоци
За годината, приключваща на 31 декември
в хиляди лева

	Бележки	2018	2017
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от търговски контрагенти		350 724	335 485
Плащания на търговски контрагенти		(61 204)	(33 599)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(65 291)	(59 287)
Плащания за данък върху дохода		(12 575)	(11 813)
Постъпления от лихви и неустойки по забавени плащания		327	253
Платени други данъци и акциз, нетно		(23 140)	(21 575)
Други плащания за оперативна дейност, нетно		(1 487)	(1 115)
Общо парични потоци от оперативна дейност		<u>187 354</u>	<u>208 349</u>
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини и съоръжения		(74 355)	(51 250)
Придобиване на нематериални активи		(342)	(1 078)
Постъпления от финансираня за нетекущи активи		8 358	54 352
Постъпления от лихви по депозити		1 471	343
Общо парични потоци от инвестиционна дейност		<u>(64 868)</u>	<u>2 367</u>
Парични потоци от финансова дейност			
Платени дивиденди		(27 738)	(29 854)
Постъпления от лихви по предоставени заеми		621	1 196
Общо парични потоци от финансова дейност		<u>(27 117)</u>	<u>(28 658)</u>
Нетно изменение на паричните средства и паричните еквиваленти			
		<u>95 369</u>	<u>182 058</u>
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	19	<u>411 058</u>	<u>240 353</u>
Ефект от промени на валутните курсови разлики, нетно		12 494	(11 353)
Ефект от очаквани кредитни загуби		(999)	-
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	19	<u>517 922</u>	<u>411 058</u>

Бележките на страници 7 до 71 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Дата: 27.03.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

Грант Торнтон ООД

Марий Апостолов

Одиторско дружество

Управляващ съдружник

Регистриран одитор, отговорен за одита

Бележки към финансовия отчет

1.	Статут и предмет на дейност	8
2.	База за изготвяне.....	9
3.	Промени в счетоводната политика и ефект от промяна на счетоводната политика	10
4.	Използване на приблизителни оценки и преценки.....	14
5.	Приходи	17
6.	Други приходи	18
7.	Технологични разходи	18
8.	Разходи за материали	19
9.	Разходи за външни услуги.....	19
10.	Разходи за възнаграждения на наети лица	20
11.	Други разходи за дейността	20
12.	Финансови приходи и разходи	21
13.	Имоти, машини и съоръжения.....	22
14.	Нематериални активи	26
15.	Инвестиции в съвместно контролирани предприятия.....	27
16.	Дългосрочни вземания.....	27
17.	Материални запаси	28
18.	Търговски и други вземания	28
19.	Пари и парични еквиваленти	29
20.	Капитал и резерви	29
21.	Отсрочени данъчни активи и пасиви и разходи за данъци.....	30
22.	Отсрочени приходи от финансиране.....	32
23.	Провизии.....	34
24.	Доходи на наети лица	34
25.	Търговски и други задължения	36
26.	Свързани лица	37
27.	Гаранции по договори.....	40
28.	Категории финансови активи и пасиви.....	40
29.	Рискове, свързани с финансови инструменти.....	41
30.	Определяне на справедливи стойности.....	46
31.	Условни активи и условни задължения	49
32.	Събития след датата на отчетния период	49
33.	Значими счетоводни политики	50
34.	Прилагане на нови и ревизирани МСФО	69

Бележки към финансовия отчет**1. Статут и предмет на дейност**

„Булгартрансгаз“ ЕАД („Дружеството“) е дружество със седалище в Република България. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 175203478. Адресът на управление на Дружеството е България, София, район Люлин - 2, бул. „Панчо Владигеров“ № 66.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е държавно контролирано предприятие. Единоличен собственик на капитала е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД.

Основният предмет на дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД включва съхранение и пренос на природен газ; поддържане, експлоатация, управление и развитие на газопреносни мрежи; поддържане, експлоатация, управление и развитие на подземни газови хранилища; разработване на програми и дейности за съответствие на дейностите по пренос и съхранение на природен газ с изискванията на европейското енергийно законодателство; разработване на ценова политика за достъп до и пренос по газопреносни мрежи, съхранение на природен газ и присъединяване към газопреносни мрежи; администриране на сделките с природен газ и организиране балансирането на пазара на природен газ в съответствие с изискванията на действащото законодателство; инженерингова, инвестиционна, производствена и сервизна дейност; внос на стоки, машини и съоръжения, свързани с дейността на дружеството; централизирано оперативно управление, координиране и контрол върху режима на работата на газопреносните мрежи.

С решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), „Булгартрансгаз“ ЕАД е сертифициран като независим преносен оператор на газопреносната система на България в съответствие с изискванията на Директива 2009/73/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, Регламент (ЕО) №715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година, относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и Глава осем „а“ от Закона за енергетиката. Решението е прието в съответствие с постъпилото становище на Европейската комисия от 22.04.2015 г.

По смисъла на чл. 39, ал. 1 от Закона за енергетиката, дружеството притежава лицензи, издадени от регулаторния орган Комисия за енергийно и водно регулиране „КЕВР“:

- Лицензия за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-06/29.11.2006 г.);
- Лицензия за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-09/29.11.2006 г.);
- Лицензия за съхранение на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-10/29.11.2006 г.).

Трите лицензи са със срок от 35 години. Дружеството заплаща лицензионни такси за всяка лицензия, посочена в тарифа, одобрена от Министерски съвет. Таксите са: първоначална, която е заплатена във връзка с издаване на лицензиите и годишни такси за срока на лицензията, които се заплащат от лицензианта за всяка година, следваща издаването на съответната лицензия.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е предприятие от обществен интерес по смисъла и реда на параграф 1, т.22, к. от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) 715/2009 г на Комисията от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ, Закона за енергетиката и подзаконовата нормативна рамка, считано от 01.10.2017 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД въведе ефективно входно-изходния модел за ценообразуване за предлаганите услуги по достъп и пренос на природен газ за газопреносната система, собственост на Дружеството, включваща национална газопреносна мрежа (НГПМ) и газопреносна мрежа за транзитен пренос (ГМТП). С въвеждането на входно-изходния тарифен модел се сменя моделът на

Бележки към финансовия отчет

ценообразуването на извършваните от „Булгартрансгаз“ ЕАД услуги по достъп и пренос на природен газ, като от система „пощенската марка“ с единни цени, определени изцяло за пренесени количества природен газ, налагани на изходни точки на газопреносната мрежа, се преминава към входно-изходен модел с двукомпонентна тарифна система и преобладаваща компонента на база резервиран капацитет. Новата система е резултат на изискванията, наложени от европейската и национална регулаторна рамка в сектор природен газ.

Дружеството е с двустепенна система на управление – Надзорен съвет и Управителен съвет. Надзорният съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД към 31.12.2018 г. е в състав: Венцислав Цветанов, Кирил Георгиев, Владимир Митрушев, а Управителният съвет: Таня Захариева, Делян Димитров, Владимир Малинов. Към 31.12.2018 г. Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Владимир Малинов.

Към 31 декември 2018 г. членове на Одитния комитет на Дружеството са: Снежанка Калоянова, Ирена Михайлова и Мария Митева.

2. База за изготвяне

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския Съюз (ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Този финансов отчет е представен в български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Цялата финансова информация, представена в лева, е закръглена до хиляда, освен когато е посочено друго.

Във финансовия отчет с цел постигане на представяне, даващо по-уместна информация за ефекта от операции и други събития или условия върху финансовото състояние на Дружеството, някои от елементите са представени по различен начин в сравнение с финансовия отчет за 2017 г. Промяната се отнася до следните позиции в Отчета за паричните потоци:

- Плащания за придобити нематериални активи през 2017 г. на стойност 188 хил. лв. са рекласифицирани от ред Придобиване на имоти, машини и съоръжения на ред Придобиване на нематериални активи в паричните потоци от инвестиционна дейност на сравнителния период за 2017 г. в настоящия финансов отчет.
- Постъпления от лихви по депозити през 2017 г. на стойност 343 хил. лв. са рекласифицирани от ред Постъпления от лихви и неустойки по забавени плащания от парични потоци от оперативна дейност на ред Постъпления от лихви по депозити в парични потоци от инвестиционна дейност на сравнителния период за 2017 г. в настоящия финансов отчет.

Промяната касае единствено начина на представяне на елементи от Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, Отчета за финансовото състояние, Очета за промените в собствения капитал и Отчета за паричните потоци за 2017 г. и не се отнася до начина на тяхното оценяване.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Финансовият отчет е приет от Управителния съвет на 27 март 2019 г.

Детайлна информация за счетоводните политики на Дружеството са оповестени в Бележка 33.

Бележки към финансовия отчет
3. Промени в счетоводната политика и ефект от промяна на счетоводната политика
3.1 Промени в счетоводната политика

Дружеството е приложило нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г.:

- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- КРМСФО 22 „Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., приети от ЕС

Съществен ефект от прилагането на новите стандарти върху финансовия резултат и финансовото състояние на Дружеството има МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи, както и нов модел на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансови активи.

При прилагането на МСФО 9 Дружеството е използвало преходното облекчение и е избрало да не преизчислява преходни периоди. Разлики, възникващи от прилагането на МСФО 9, във връзка с класификация, оценяване и обезценка, се признават в неразпределената печалба.

Прилагането на МСФО 9 е засегнало следните области:

- Класификация и оценяване на финансовите активи на Дружеството
- Основните ефекти от прилагането на новия стандарт са свързани с класификацията на категориите финансови инструменти и с разработването на методология за обезценка на финансовите активи на база очаквани кредитни загуби. Класифицирането на финансовите инструменти от категориите по МСС 39 в категориите по МСФО 9 в Дружеството, следва да се представят по следния начин:

Тип на актива	Категории МСС 39	Категории МСФО 9
Краткосрочни търговски вземания	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Търговски вземания с компонент на финансиране	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Краткосрочни вземания от свързани лица	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Парични средства и еквиваленти	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Бележки към финансовия отчет

	<u>Оценъчна категория</u>		<u>Ефекти от прилагане на МСФО 9</u>			
	Финансови активи съгласно МСС 39	Финансови активи съгласно МСФО 9	Салдо 31.12.2017 МСС 39	Рекласи- фикация	Очаквани кредитни загуби/ Преоценка	Салдо 01.01.2018 МСФО 9
Нетекущи финансови активи						
Дългосрочни вземания	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	12 130	-	91	12 221
Дългосрочни вземания свързани лица	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	8 385	-	(362)	8 023
			20 515	-	(271)	20 244
Текущи финансови активи						
Търговски и други вземания	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	22 075	-	(108)	21 967
Краткосрочни вземания св. лица	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	19 088	-	(3)	19 085
Парични средства и еквиваленти	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	411 058	-	(620)	410 438
			452 221	-	(731)	451 490

- Обезценка на финансови активи по модела на очакваните кредитни загуби

Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху търговските вземания, включително вземанията от свързани лица, на Дружеството, както и върху паричните средства. За краткосрочните търговски вземания и вземанията от свързани лица, Дружеството прилага опростен подход за признаване на очакваните кредитни загуби, тъй като те не съдържат съществен компонент на финансиране.

На тази база е определена загубата от обезценка към 1 януари 2018 г. на търговските вземания и вземанията от свързани лица, както следва:

Търговски вземания

	до 30 дни	30 - 60 дни просрочие	60 - 90 дни просрочие	90 - 180 дни просрочие	над 180 дни просрочие	Общо
1 януари 2018 г.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Очакван процент загуба	0,38%	0,76%	1,13%	2,25%	4,46%	
Брутна отчетна стойност	24	24	33	85	2 000	2 166
Признати очаквани кредитни загуби и загуба от обезценка	-	-	-	2	89	91

Бележки към финансовия отчет
Вземания от свързани лица

	до 30 дни	30 - 60 дни просрочие	60 - 90 дни просрочие	90 - 180 дни просрочие	над 180 дни просрочие	Общо
1 януари 2018 г.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Очакван процент загуба	0,38%	0,76%	1,13%	2,25%	4,46%	
Брутна отчетна стойност	20	20	60	105	-	205
Признати очаквани кредитни загуби и загуба от обезценка	-	-	1	2	-	3

Към категория парични средства се прилага стандартизиран подход, като за определяне на параметрите на модела се използва кредитния рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството влага паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от институции като Moody's, Standard and Poor's, Fitch и Българска Агенция за Кредитен рейтинг.

Дружеството определя размера на очакваните кредитни загуби на парични средства в банки, за всяка експозиция към финансова институция, към която е изложено, като се вземат предвид гарантираните суми съгласно приложимото действащо законодателство.

Натрупаната загуба от обезценка на финансовите активи на Дружеството към 31 декември 2017 г. се равнява с началното салдо на натрупаната обезценка към 1 януари 2018 г., както следва:

	Обезценка на финансови активи хил. лв.
Към 31 декември 2017 г. – изчислена съгласно МСС 39	48 661
Към 1 януари 2018 г., суми признати в неразпределена печалба, изчислени съгласно МСФО 9, преди данъчен ефект	1 002
Начално салдо към 1 януари 2018 г.	49 663

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“

Дружеството направи анализ на основните си договори по видове дейности – приходи от предоставени услуги по пренос на природен газ на територията на страната, пренос на природен газ от границата с Румъния до границите с Гърция, Турция и Македония (пренос на природен газ съгласно сключено споразумение с ООО „Газпром Экспорт“ - Русия), съхранение на природен газ в ПГХ „Чирен“ и балансиране на пазара на природен газ. Основните ефекти от прилагането на новия стандарт са свързани с оповестяването на информацията, изисквана от МСФО 15.

Промени по отношение на момента и размера на признаването на приходи не са идентифицирани, с изключение на приходите от безвъзмезден газ, които следва да се третират като непарично възнаграждение, получено от клиента във връзка с договор за пренос на газ.

КРМСФО 22 „Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута“

КРМСФО 22 се прилага за сделки в чуждестранна валута, които водят до признаване на непаричен актив (или пасив), произтичащ от плащането (или получаване) на възнаграждение, преди предприятието да признае съответния актив или разход (или приход), с изключение на плащания, свързани с данъци и застрахователни договори (включително презастрахователни договори).

КРМСФО 22 уточнява, че датата на сделката с цел определяне на обменния курс, който да се използва при първоначалното признаване на свързан актив, разход или приход (или част от

Бележки към финансовия отчет

него) при отписване на непаричен актив или непарично задължение, произтичащи от плащането или получаването на авансово плащане, е датата, на която този непаричен актив или непаричен пасив първоначално е бил признат.

Следователно свързаният с тях приход, разход или актив не се преоценява за промените в обменните курсове, възникващи между датата на първоначалното признаване на авансовото плащане и датата на признаване на сделката, за която се отнася това възнаграждение.

При анализа на финансовата информация не са идентифицирани сделки, при които да има ефект КРМСФО 22.

3.2 Ефект от промяна на счетоводната политика

Както е оповестено в бележка 3.1, МСФО 9 е приложен без преизчисляване на сравнителната информация. Прекласификациите и корекциите, произтичащи от тези промени в счетоводната политика на Дружеството, не се отразяват в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 г., а се признават в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2018 г.

Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция.

Отчет за финансовото състояние

	31 декември 2017 хил. лв.	МСФО 9 хил. лв.	1 януари 2018 хил. лв. Преизчислен
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	1 743 986	-	1 743 986
Нематериални активи	8 124	-	8 124
Инвестиции в съвместно контролирани предприятия	3 256	-	3 256
Дългосрочни вземания	12 130	91	12 221
Дългосрочни вземания от свързани лица	8 385	(362)	8 023
Общо нетекущи активи	1 775 881	(271)	1 775 610
Текущи активи			
Материални запаси	111 904	-	111 904
Търговски и други вземания	22 075	(108)	21 967
Вземания от свързани лица	19 088	(3)	19 085
Вземания във връзка с данъци върху дохода	684	-	684
Предплащания за текущи активи	15	-	15
Парични средства и еквиваленти	411 058	(620)	410 438
Общо текущи активи	564 824	(731)	564 093
Общо активи	2 340 705	(1 002)	2 339 703
Капитал и резерви			
Регистриран капитал	874 524	-	874 524
Преоценъчен резерв	830 555	-	830 555
Резерви	83 142	-	83 142
Неразпределена печалба	320 756	(902)	319 854
Общо собствен капитал	2 108 977	(902)	2 108 075
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Отсрочени данъчни задължения	99 587	(100)	99 487
Отсрочени приходи от финансиране	91 103	-	91 103
Доходи на наети лица	6 130	-	6 130
Задължения към свързани лица	243	-	243
Гаранции по договори	821	-	821
Общо нетекущи пасиви	197 884	(100)	197 784
Текущи пасиви	33 844	-	33 844
Общо пасиви	231 728	(100)	231 628
Общо собствен капитал и пасиви	2 340 705	(1 002)	2 339 703

Бележки към финансовия отчет

	Неразпределе на печалба
	хил. лв.
Крайно салдо към 31 декември 2017 г. – МСС 39/МСС 18	320 756
Корекции от прилагането на МСФО 9:	
Увеличение на загубата от обезценка на дългови инвестиции по амортизирана стойност	(1 002)
Увеличение на отсрочените данъчни активи във връзка със загуби от обезценка, които са представени нетно с отсрочените данъчни пасиви	100
Начално салдо към 1 януари 2018 г. – МСФО9	319 854

4. Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Дружеството и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава перспективно.

(а) Преценки

Информация за критични преценки, направени при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху признатите суми във финансовия отчет, се съдържа в съответните бележки.

(б) Несигурност в допусканията и оценките

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи, е представена по-долу.

Обезценка на нефинансови активи и изчисляване на очаквани кредитни загуби

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Полезен живот на амортизируеми активи

Бележки към финансовия отчет

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31.12.2018 г. преценките на ръководството се основават на преглед на независим оценител към датата на финансовия отчет. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международни стандарти за оценка (МСО), и в частност МСО 300 „Оценки за целите на финансовото отчитане“ и там, където е приложимо Технически информационен документ 2 „Разходен подход за оценка на материални активи“.

Преносните стойности на активите са анализирани в бележки 13 и 14. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка.

Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обръщаемостта на запасите най-вече чрез влагането им в употреба, в това число и употребата им за технологични нужди. Ръководството на Дружеството счита, че балансовата стойност на материалните запаси, състоящи се основно от природен газ и резервни части, представлява най-добрата преценка за тяхната нетна реализуема стойност към датата на отчета за финансовото състояние, съгласно изискванията на МСС 2 „Материални запаси“.

Обезценка на финансови активи

От 01.01.2018 г. е в сила МСФО 9 Финансови инструменти, който въведе нов модел на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи. Ръководството на Дружеството изготви своята оценка за ефекта на МСФО 9 върху финансовия отчет.

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на очаквана кредитна загуба. Тази преценка се базира на данни за възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на събираемост, анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане, специфични фактори, които влияят на изложеността на кредитен риск на контрагентите като индустрия, локация, цена на финансиране и др.

Кредитната загуба представлява разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на предприятието.

Преценката, относно очакваната кредитна загуба на дългосрочни вземания, е изготвена на индивидуална база като са взети предвид всички налични факти и обстоятелства, съпътстващи съществуването и оценката на вземанията включително и очаквано развитие на процесуалните действия, предприети от Дружеството.

Към всяка отчетна дата Ръководството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначално признаване.

Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно, с помощта на независим актюер, задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 8 675 хил. лв. (2017 г.: 7 943 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на дългосрочни безрискови ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи

Бележки към финансовия отчет

(български лева) и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

Справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви.

Дружеството е установило контролна рамка по отношение на оценката на справедливи стойности. Регулярно се преглеждат значителните ненаблюдаеми входящи данни и корекции на оценките. Ако информация от трети страни, като котировки от брокери или сходни услуги, се използва за оценка на справедливи стойности, тогава се оценяват получените доказателства от трети страни, за да се подкрепи заключението, че такива оценки отговарят на изискванията на МСФО, включително нивото в йерархията на справедливите стойности, в което такива оценки трябва да бъдат класифицирани.

Значими въпроси, свързани с оценките, се докладват и на одитния комитет на Дружеството.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Дружеството използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни, различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка. Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в Бележка 29 Рискове, свързани с финансови инструменти и Бележка 30 Определяне на справедливи стойности.

Провизии и условни задължения

Дружеството е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Дружеството в горепосочените спорове.

Бележки към финансовия отчет
5. Приходи
Сегментна информация за приходите по договори с клиенти

Основните групи приходи по договори с клиенти включват:

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Приходи от пренос на природен газ до границите с Гърция, Турция и Македония	202 894	207 378
Приходи от пренос на природен газ по националната газопреносна мрежа	84 604	70 584
Приходи от съхранение на природен газ	5 228	5 208
Приходи от балансиране	13 215	6 926
Безвъзмезден газ - непарично възнаграждение, получено от клиента, във връзка с договор за пренос на природен газ	58 695	60 848
	<u>364 636</u>	<u>350 944</u>

По локация/Географски пазари

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Вътрешен пазар	99 375	82 878
Чуждестранни пазари	265 261	268 066
	<u>364 636</u>	<u>350 944</u>

Момент във времето за признаване на приходите

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	364 636	350 944
Продукти, които се прехвърлят в определен момент	-	-
	<u>364 636</u>	<u>350 944</u>

Дружеството признава приходи от предоставянето на услуги с течение на времето по видове, представени в таблицата по-горе.

Приходите от дейността са формирани основно от приходи от предоставени услуги по пренос на природен газ на територията на страната, пренос на природен газ от границата с Румъния до границите с Гърция, Турция и Македония (пренос на природен газ съгласно сключено споразумение с ООО „Газпром Экспорт“ - Русия), съхранение на природен газ в ПГХ „Чирен“ и балансиране на пазара на природен газ.

При извършване на услугата по пренос на природен газ от границата с Румъния за Турция, Гърция и Македония е необходим природен газ за работа на компресорните станции, който представлява технологичен газ (газ за технологични нужди). Технологичният газ, необходим за работата на компресорните станции по пренос от Румъния за Турция, Гърция и Македония, се предоставя безвъзмездно на Дружеството от ползвателя на тази мрежа, за който се извършва услугата. „Булгартрансгаз“ ЕАД отчита този безвъзмезден газ като текущ приход и текущ разход, което не оказва влияние върху финансовия резултат. По смисъла на новия МСФО 15, полученият безвъзмезден газ се третира като непарично възнаграждение, получено от клиента за изпълнение на договора.

Във връзка с Правилата за балансиране на пазара на природен газ, „Булгартрансгаз“ ЕАД в качеството му на балансатор извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсирание на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата. Задължението на балансатора е да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи. В тази връзка и в съответствие с „Входно-изходния“ тарифен модел са сключени договори за Достъп и пренос с клиентите и Дружеството реализира приходи от балансиране,

Бележки към финансовия отчет

съответстващи на балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България – национална балансова зона и транзитна балансова зона.

6. Други приходи

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Приходи от финансиране	6 570	10 059
Приходи от продажба на стоки	618	603
Приходи от услуги, предоставени в УВЦ „Република“	243	219
Приходи от неустойки	159	226
Приходи от ползване на ресурси спомагателна мрежа	154	142
Приходи наем оптични влакна	146	69
Приходи от присъединяване и газоопасни работи	99	46
Приходи от колокация	66	55
Приходи от ликвидация на ИМС	48	48
Консултантски услуги	21	21
Застрахователни обезщетения	17	130
Други	51	52
	<u>8 192</u>	<u>11 670</u>

Основната част от Другите приходи на Дружеството са извън обхвата на МСФО 15 и се признават по силата на други стандарти.

Другите приходи, които са в обхвата на МСФО 15, са както следва

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Продукти, които се прехвърлят в определен момент		
Приходи от продажба на стоки	618	603
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето		
Приходи от услуги, предоставени в УВЦ „Република“	243	219
Приходи от ползване на ресурси спомагателна мрежа	154	142
Приходи от присъединяване и газоопасни работи	99	46
Приходи от колокация	66	55
Консултантски услуги	21	21

Детайлно оповестяване на счетоводната политика за признаване на приходи е представена в Бележка 33.

7. Технологични разходи

Общите разходи за технологични нужди за 2018 г. са на стойност 65 914 хил. лв. (2017 г.: 68 413 хил. лв.), в т.ч. технологични разходи по пренос на природен газ от границата с Румъния за Турция, Гърция и Македония на стойност 58 574 хил. лв. (2017 г.: 60 891 хил. лв.).

Полученият безвъзмезден технологичен газ за дейност транзитен пренос на природен газ от границата с Румъния за Турция, Гърция и Македония се признава като текущ приход. Безвъзмездно полученият технологичен газ се изразходва за поддържане работата на компресорните станции във връзка с транзитния пренос. Той се отчита и като текущ разход за технологични нужди.

Бележки към финансовия отчет
8. Разходи за материали

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Ел. енергия, вода и топлинна енергия	<u>2 521</u>	<u>2 695</u>
Основни материали, включващи:	<u>1 259</u>	<u>1 321</u>
- Резервни части	1 114	990
- Други	145	331
Спомагателни материали, включващи	<u>2 506</u>	<u>2 341</u>
- Горива и смазочни материали	1 388	1 391
- Авточасти и принадлежности	323	232
- Стопански инвентар	118	63
- Инструменти	42	28
- Други спомагателни материали	635	627
	<u>6 286</u>	<u>6 357</u>

9. Разходи за външни услуги

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Охрана	1 730	1 505
Застраховки	1 522	1 418
Инспекция газопровод	1 332	1 324
Абонаментен сервиз	735	777
Такси смет, данък сгради и данъци върху МПС	587	576
Консултантски услуги	535	372
Ремонт и поддръжка	421	656
Комуникации	109	86
Граждански договори	97	84
Разходи за автомобили	85	80
Реклама	66	99
Лабораторни изследвания	64	81
Наем	63	61
Транспортни услуги	19	30
Други разходи за външни услуги	208	104
	<u>7 573</u>	<u>7 253</u>

Възнаграждението за независим финансов одит за 2018 г. е в размер на 54 хил. лв. без ДДС. Сумата на възнаграждението включва независим финансов одит на годишния финансов отчет на Булгартрансгаз ЕАД за 2018 г. в размер на 44 хил. лв. и преглед на междинния финансов отчет на „Булгартрансгаз“ ЕАД към 30.06.2018 г. в съответствие с изискванията на Международен стандарт за ангажимент за преглед 2410 (МСАП 2410) в размер на 10 хил. лв. През годината одиторът не е предоставял други услуги на Дружеството.

Бележки към финансовия отчет
10. Разходи за възнаграждения на наети лица

<i>в хиляди лева</i>	Бележки	2018	2017
Заплати и социални разходи за персонала		55 720	50 753
Социални осигуровки		7 530	7 170
Разходи, свързани с планове за дефинирани доходи	24	535	573
Неизползван платен годишен отпуск		1 143	1 074
Осигуровки върху неизползван платен годишен отпуск		212	178
		<u>65 140</u>	<u>59 748</u>

Средносписъчният състав на персонала за 2018 г. е 1 169 човека (2017 г.: 1 160).

11. Други разходи за дейността

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Разходи за провизии по правни задължения	50 244	-
Разходи за 5 % фонд СЕС	14 636	14 158
Разходи за обезценка на вземания	5 352	19 140
Акциз	5 035	6 152
Командировки	1 035	942
Членски внос в организации	584	539
Еднократни данъци	319	270
Брак и липси на имоти, машини, съоръжения	315	233
Лицензионни такси	169	157
Обучения и квалификация	161	305
Представителни разходи	98	139
Глоби по нормативни актове	64	105
Брак на материални запаси	45	91
Застраховки	21	25
Други	1 624	199
	<u>79 702</u>	<u>42 455</u>

Детайлна информация относно Разходите за провизии по правни задължения е оповестена в Бележка 23 Провизии.

Дружеството е страна по арбитражно дело №7/2017 г., предприето от страна на S.A.L.P. S.p.A – Италия. Претенцията е за обезщетение за вреди, произтичащи от забава при изпълнение на Договор № KIDSF-GA14B-A-08 за „Изграждане на преносен газопровод високо налягане и автоматизирана газорегулираща станция в Силистра“ от 18.09.2012 г., както и направените разноски по арбитражното дело. На 04.02.2019 г. Арбитражният съд осъжда „Булгартрансгаз“ ЕАД, като размера на обезщетението и разноските по делото са включени на ред Други в Други разходи за дейността в размер на 1 378 хил. лв.

Бележки към финансовия отчет
12. Финансови приходи и разходи
Признати в печалби и загуби

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Загуба от валутни курсови разлики, нетно	-	(12 634)
Разходи за лихви, свързани с планове за дефинирани доходи	(159)	(154)
Разходи за лихви	(4)	-
Разходи за комисионни	(25)	(30)
Финансови разходи	<u>(188)</u>	<u>(12 818)</u>
Приходи от лихви	2 721	1 759
Печалба от валутни курсови разлики, нетно	<u>11 870</u>	<u>-</u>
Финансови приходи	<u>14 591</u>	<u>1 759</u>
Нетни финансови, приходи/(разходи) признати в печалби и загуби	<u>14 403</u>	<u>(11 059)</u>

Бележки към финансовия отчет

13. Имоти, машини и съоръжения

	Земи и сгради	Машини, съоръжения, оборудване	Буферен газ	Транспортни средства	Стопански инвентар	В процес на изграждане	Аванси за придобиване на нетекущи активи	Общо
<i>в хиляди лева</i>								
Отчетна стойност								
Салдо към 1 януари 2018 г.	74 931	1 571 576	233 310	9 727	7 066	53 595	3 575	1 953 780
Придобити	453	9 580	-	1 920	706	51 739	25 042	89 440
Отписани	-	(1 378)	-	(34)	(51)	(2 992)	(4 377)	(8 832)
Преоценка	2 365	293 293	78 547	239	-	-	-	374 444
Възстановена обезценка за сметка на печалбата	18	304	-	5	-	-	-	327
Корекция на отчетна стойност в резултат на преоценка	(7 413)	(279 187)	(3 447)	(1 397)	-	-	-	(291 444)
Обезценка за сметка на преоценен резерв	(91)	(10 087)	-	(12)	-	-	-	(10 190)
Трансфери	(23)	64 562	-	-	167	(64 706)	-	-
Салдо към 31 декември 2018 г.	70 240	1 648 663	308 410	10 448	7 888	37 636	24 240	2 107 525
Амортизация и обезценка								
Салдо към 1 януари 2018 г.	5 405	196 857	-	4 415	3 117	-	-	209 794
Разходи за амортизации	2 296	83 403	3 447	635	864	-	-	90 645
Амортизация на отписани активи	-	(1 076)	-	(33)	(41)	-	-	(1 150)
Нетиране на амортизация в резултат на преоценка	(7 413)	(279 186)	(3 447)	(1 397)	-	-	-	(291 443)
Трансфери	(4)	2	-	-	2	-	-	-
Салдо към 31 декември 2018 г.	284	-	-	3 620	3 942	-	-	7 846
Балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2018 г.	69 526	1 374 719	233 310	5 312	3 949	53 595	3 575	1 743 986
Салдо към 31 декември 2018 г.	69 956	1 648 663	308 410	6 828	3 946	37 636	24 240	2 099 679

Бележки към финансовия отчет

	Земни и сгради	Машини, съоръжения, оборудване	Буферен газ	Транспортни средства	Стопански инвентар	В процес на изграждане	Аванси за придобиване на нетекущи активи	Общо
<i>в хиляди лева</i>								
Отчетна стойност								
Салдо към 1 януари 2017 г.	74 851	1 541 725	198 132	9 731	4 416	38 349	11 929	1 879 133
Придобити	12	1 437	-	46	264	52 120	8	53 887
Отписани	-	(581)	-	(71)	(49)	(5 604)	(8 362)	(14 667)
Преоценка	-	-	38 062	-	-	-	-	38 062
Нетиране срещу натрупана амортизация	-	-	(2 884)	-	-	-	-	(2 884)
Рекласификация от нематериални активи	3	(4)	-	-	250	-	-	249
Трансфери	65	28 999	-	21	2 185	(31 270)	-	-
Салдо към 31 декември 2017 г.	74 931	1 571 576	233 310	9 727	7 066	53 595	3 575	1 953 780
Амортизация и обезценка								
Салдо към 1 януари 2017 г.	3 098	114 694	-	3 670	2 415	-	-	123 877
Разходи за амортизации	2 307	82 548	2 884	793	742	-	-	89 274
Амортизация на отписани активи	-	(383)	(2 884)	(48)	(42)	-	-	(3 357)
Рекласификация	-	(2)	-	-	2	-	-	-
Салдо към 31 декември 2017 г.	5 405	196 857	-	4 415	3 117	-	-	209 794
Балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2017 г.	71 753	1 427 031	198 132	6 061	2 001	38 349	11 929	1 755 256
Салдо към 31 декември 2017 г.	69 526	1 374 719	233 310	5 312	3 949	53 595	3 575	1 743 986

Бележки към финансовия отчет

Буферният газ на Дружеството е специфичен нетекущ актив, съществена част от който, представлява газ в подземно газохранилище (ПГХ) Чирен, а останалата част се намира в газопреносната система.

Буферният газ се разделя на амортизируем и неамортизируем.

Амортизируемият буферен газ в ПГХ Чирен е онова количество газ, което ще остане в подземния резервоар след прекратяване експлоатацията на газохранилището.

Неамортизируемият буферен газ, представлява част от буферния газ в ПГХ Чирен, който би могъл да се добие на повърхността при налягане на газопровода 35 бара при съществуващите в момента съоръжения.

Буферният газ в транзитния и магистралния газопровод се разделя също на амортизируем и неамортизируем, като амортизируем е онова количество природен газ, което не може да се извлече при ликвидация на газопроводите.

По-подробна информацията за разпределението на буферния газ е представена по-долу:

	Балансова стойност – хил. лв.	
	Амортизируем	Неамортизируем
2017 г.		
Буферен газ – магистрални газопроводи	418	5 633
Буферен газ – ПГХ Чирен	167 840	51 370
Буферен газ – транзитни газопроводи	641	7 408
	<u>168 899</u>	<u>64 411</u>
2018 г.		
Буферен газ – магистрални газопроводи	550	7 557
Буферен газ – ПГХ Чирен	220 603	68 918
Буферен газ – транзитни газопроводи	843	9 939
	<u>221 996</u>	<u>86 414</u>

Към 31 декември 2018 г. ръководството на Дружеството е извършило преглед на преносните стойности, възстановимите стойности и полезния живот на нетекущите активи. Преценките на ръководството се основават на преглед на независим оценител към датата на финансовия отчет. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международни стандарти за оценка (МСО), и в частност МСО 300 „Оценки за целите на финансовото отчитане“ и там, където е приложимо Технически информационен документ 2 „Разходен подход за оценка на материални активи“.

Методите за оценка, използвани от лицензиращия оценител, са както следва:

- Оценка на земя – използвани са два подхода - метод на пазарните аналози с коригиране на изведени сравними пазарни цени и подход на база начални цени на земеделски земи, в зависимост от категорията на земята с въвеждане на съответни корекции.
- Оценка на сгради – съгласно изискванията на МСС 16 за целите, за които е предназначена, като основен подход е приложен разходният чрез метода на „амортизираната възстановителна стойност“. Другите методи и подходи на оценка са използвани в зависимост от приложимостта им към конкретния актив.
- Оценка на машини, съоръжения и технологично оборудване – поради специализирания характер, конфигурация и уникалност на машини, съоръжения и оборудване,

Бележки към финансовия отчет

собственост на Дружеството и отсъствието на пазарни доказателства и аналози, е приложен методът на „амортизираната възстановителна стойност“. Стойността на актива се измерва посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване, в резултат на неговата експлоатация.

- Оценка на специализирани транспортни средства – приложен е метод на разходите и метод на пазарните аналози.

Извършен е тест за обезценка, където е установено, че към датата на оценката, стойността в употреба е по-висока от балансовата стойност на дълготрайните активи към 31.12.2018г., както и от формираната стойност на най-малката единица, генерираща паричен поток (ЕГПП). Значителното превишение на стойността в употреба спрямо балансовата стойност на ЕГПП се дължи на започналото изпълнение на мащабната инвестиционна програма на Дружеството.

За информация, относно определянето на справедливата стойност на активи от група Имоти, машини и съоръжения, вижте Бележка 30.

Всички разходи за амортизация и обезценка са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи“.

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Имоти, машини и съоръжения, въведени в експлоатация

Съществените активи, изградени и въведени в експлоатация през 2018 г., са:

- Разширение на транзитен газопровод за Турция в участъка Компресорна станция „Лозенец“ – очистно съоръжение „Недялско“ на стойност 46 779 хил. лв.;
- Магистрални и локални оптични кабели към преносни газопроводи в участъка от кранов възел „Николаево“ до компресорна станция „Полски Сеновец“ на стойност 5 491 хил. лв.;
- Модернизация на системи за автоматично управление на газокompресорен агрегат и общостанционните системи на КС „Полски Сеновец“ – система за автоматично управление на ГКА №1, ГКА №2, ГКА №3 и ГКА №4 и общостанционните системи на КС „Полски Сеновец“ на стойност 3 492 хил. лв.;
- Оптична кабелна магистрала „Батулци-Николаево-Плевен“ и локален оптичен кабел „Златна Панега“ на стойност 2 270 хил. лв.;
- Оптична кабелна магистрала от район Ботевград до район Чирен, участъци „Ботевград – Батулци“ и „Батулци – Чирен“
- Реконструкция на защитно съоръжение при прехода на транзитния газопровод за Гърция през река Струма до гр. Бобошево на стойност 744 хил. лв.;

Имоти, машини, съоръжения в процес на изграждане

Основните обекти, които са в процес на изграждане към 31 декември 2018 г. са следните:

- Разширение на газопрепосната инфраструктура на "Булгартрансгаз" ЕАД до българо-турската граница до българо-сръбската граница на стойност 12 892 хил. лв.;
- Планов ремонт и инспекция на ГТКА на стойност 5 072 хил. лв.;
- ГО Търговище на стойност 2 571 хил. лв.;
- Газов хъб Балкан на стойност 2 553 хил. лв.;
- Ремонт на газотурбинен двигател на стойност 2 411 хил. лв.;
- ГО Правец на стойност 1 448 хил. лв.

Бележки към финансовия отчет
Аванси за придобиване на активи

Авансите за придобиване на активи в общ размер на 24 240 хил. лв. (2016 г.: 3 575 хил. лв.) се отнасят основно до: предплатени суми по сключени договори за строително-монтажни работи на оптична кабелна линия Ихтиман-Дупница, изграждане на АГРС Игнатиево, изграждане и въвеждане в експлоатация на преносен газопровод от българо-турската граница до ГИС Странджа, газопроводно отклонение Търговище, строително-монтажни работи на оптична кабелна линия към Транзитния газопровод за Гърция - ГИС Дупница, основен ремонт на машинна зала към компресорен цех КС Полски Сеновец, строително-монтажни работи на оптична кабелна линия КС Полски Сеновец - АГРС Търговище, АГРС Ловеч - реконструкция, Реконструкция на газопроводно отклонение Враца1.

Ангажименти за придобиване на имоти, машини и съоръжения

Ангажиментите за придобиване на имоти, машини и съоръжения са всички сключени договори на Дружеството за изграждане и въвеждане в експлоатация на активи. Основно, те са свързани с газопреносната мрежа, включително и всички необходими съоръжения за поддържането ѝ.

14. Нематериални активи

<i>в хиляди лева</i>	Софтуер	Патенти и лицензии	Други	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2018 г.	8 780	773	1 922	11 475
Придобити	249	-	-	249
Отписани	(58)	-	-	(58)
Салдо към 31 декември 2018 г.	<u>8 971</u>	<u>773</u>	<u>1 922</u>	<u>11 666</u>
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2018 г.	2 042	473	836	3 351
Разходи за амортизация	969	76	128	1 173
Отписани	(56)	-	-	(56)
Салдо към 31 декември 2018 г.	<u>2 955</u>	<u>549</u>	<u>964</u>	<u>4 468</u>
Балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2018 г.	<u>6 738</u>	<u>300</u>	<u>1 086</u>	<u>8 124</u>
Салдо към 31 декември 2018 г.	<u>6 016</u>	<u>224</u>	<u>958</u>	<u>7 198</u>

Бележки към финансовия отчет

<i>в хиляди лева</i>	Софтуер	Патенти и лицензи	Други	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2017 г.	4 168	742	1 922	6 832
Придобити	4 865	31	-	4 896
Отписани	(4)	-	-	(4)
Рекласификация в Имоти, машини и съоръжения	(249)	-	-	(249)
Салдо към 31 декември 2017 г.	8 780	773	1 922	11 475
Амортизации				
Салдо към 1 януари 2017 г.	1 170	406	709	2 285
Разходи за амортизация	876	67	127	1 070
Отписани	(4)	-	-	(4)
Салдо към 31 декември 2017 г.	2 042	473	836	3 351
Балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2017 г.	2 998	336	1 213	4 547
Салдо към 31 декември 2017 г.	6 738	300	1 086	8 124

Всички разходи за амортизации са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи“. Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечение по свои задължения.

15. Инвестиции в съвместно контролирани предприятия

С решение на Съвета на директорите на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД и разрешение от Министъра на енергетиката, през 2017 г. капиталът на „Булгартрансгаз“ ЕАД е увеличен по реда на чл. 193 от Търговския закон чрез непарична вноска (апорт), представляваща 50% от акциите на „Булгартел“ ЕАД, собственост на БЕХ ЕАД. Непаричната вноска е за 3 хил. броя акции от капитала на „Булгартел“ ЕАД на стойност 3 256 хил. лева, чрез издаване на 3 256 хил. броя нови обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 1 лев. На 23.11.2017 г. в Търговския регистър е вписано увеличението на капитала с непаричната вноска.

Дружеството не е получило дивиденди през отчетните периоди и няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестицията в съвместно контролираното предприятие.

16. Дългосрочни вземания

Съществената стойност на дългосрочни вземания представлява вземане на „Булгартрансгаз“ ЕАД от Корпоративна Търговска Банка АД в несъстоятелност („КТБ“ АД (н)) в размер на 6 817 хил. лв. (2017 г.: 11 994 хил. лв.). Към 31.12.2018 г. ръководството на Дружеството е направило преценка относно възстановимата стойност на тези вземания и в резултат на това е призната загуба от обезценка в общ размер на 5 177 хил. лв. (2017 г.: 19 140 хил. лв.).

За част от вземанията от КТБ АД (н) в брутен размер на 18 035 хил. лв., са налице особени обстоятелства, във връзка с което Ръководството на Дружеството е предприело действия по изваждане на тази сума от масата на несъстоятелността и възстановяването ѝ в полза на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Бележки към финансовия отчет
17. Материални запаси

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Природен газ	82 738	87 041
Материали	21 678	24 346
Незавършено производство	66	207
Готова продукция	304	247
Гориво	42	37
Други	24	26
	<u>104 852</u>	<u>111 904</u>

Съществената част от материалните запаси представлява природен газ, съхраняван в ПГХ „Чирен“. На основание и в изпълнение на заповеди № Д-16-675/21.05.2014 г. на Министъра на икономиката и енергетиката и изменение № ЕРД-16-148/16.04.2018 г. на Министъра на енергетиката, в ПГХ „Чирен“ се съхраняват 115 млн. куб. метра природен газ във връзка с възникнала необходимост за допълнителни задължения към обществото.

През 2018 г. общо 69 679 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2017 г.: 72 075 хил. лв.). През 2018 г. и 2017 г. няма обезценка на материални запаси.

Дружеството няма материални запаси, предоставяни като обезпечение на задължения.

18. Търговски и други вземания

<i>в хиляди лева</i>	Бележки	2018	2017
Вземания от продажби на услуги		22 236	22 108
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка и несъбираемост на търговски вземания	29	<u>(359)</u>	<u>(326)</u>
Вземания от продажби на услуги, нетно от обезценки		<u>21 877</u>	<u>21 782</u>
ДДС за възстановяване		596	-
Лихви по депозити		398	73
Предплатени разходи		358	189
Съдебни и присъдени вземания		53	16
Очаквани кредитни загуби от съдебни и присъдени вземания	29	<u>(49)</u>	-
Други		<u>33</u>	<u>15</u>
		<u>1 389</u>	<u>293</u>
Общо търговски и други вземания в т.ч.:		<u>23 266</u>	<u>22 075</u>
Финансови вземания		22 279	21 871
Нефинансови вземания		987	204
		<u>23 266</u>	<u>22 075</u>

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски и други финансови вземания на Дружеството са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение. За всички търговски вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода. През 2018 г. съдебни и присъдени вземания и някои търговски вземания са обезценени на индивидуална база и е отчетена обезценка, както следва:

- на съдебни и присъдени вземания в размер на 33 хил. лв. (2017 г.: 0 лв.)

Бележки към финансовия отчет

- възстановяване на обезценка на търговски вземания в размер на 59 хил. лв. (2017 г.: 0 лв.)

Разходите за обезценка и тяхното възстановяване са признати в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи“. Обезценените вземания са дължими от клиенти във връзка с предоставени услуги и продължаващи съдебни производства.

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на търговските вземания може да бъде представено по следния начин:

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Салдо към 1 януари	(326)	(326)
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9, отчетен в неразпределена печалба	(108)	-
	(434)	(326)
Коректив за очаквани кредитни загуби	(33)	-
Възстановяване на загуба от обезценка	59	-
Салдо към 31 декември	(408)	(326)

Експозицията на Дружеството към кредитен и валутен риск и загуби от обезценка, свързани с търговски и други вземания, са представени в Бележка 29 *Рискове, свързани с финансови инструменти*

19. Пари и парични еквиваленти

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Парични средства по разплащателни сметки	129 222	227 610
Краткосрочни депозити с матуритет до 3 месеца	389 636	183 380
Парични средства в брой	63	68
Брутна стойност на пари и парични еквиваленти	518 921	411 058
Очаквани кредитни загуби	(999)	-
Пари и парични еквиваленти	517 922	411 058

Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.

Дружеството е заделило очаквани кредитни загуби в размер на 999 хил. лв. във връзка с пари и парични еквиваленти, които са признати вследствие на риска, на който Дружеството е изложено към финансовите институции.

Експозицията на Дружеството към кредитен и валутен риск и загуби от обезценка, свързани с пари и парични еквиваленти, са представени в Бележка 29 *Рискове, свързани с финансови инструменти*.

Към 31 декември са начислени лихви по депозитите, чийто падеж настъпва през следващата година и сумата на вземанията от лихви е включена в стойността на депозитите.

20. Капитал и резерви
Акционерен капитал

Акционерният капитал е разпределен в 874 524 255 броя поименни акции (2017: 874 524 255 броя поименни акции). Всички акции са с номинал от 1 лев. Едноличен

Бележки към финансовия отчет

собственик на капитала е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, чийто принципал е Министерството на енергетиката.

Акцията дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съизмерими с номиналната стойност на акцията.

Увеличенията на капитала са финансови безналични сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти, и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

Резерви

Резервите на Дружеството включват законови резерви, други резерви и резерв от преоценки на планове с дефинирани доходи съгласно МСС 19 Доходи на наети лица.

Законови резерви

Законовите резерви включват фонд „Резервен“, източник за образуване, на който е най-малко 1/10 от печалбата, докато средствата по фонда достигнат най-малко 1/10 от регистрирания капитал. Към 31.12.2018 г. законовите резерви на Дружеството възлизат на 87 453 хил. лв. (2017 г.: 81 512 хил. лв.). През 2018 г. законовите резерви са увеличени с 5 940 хил. лв. в резултат на разпределение на печалбата за 2017 г.

Други резерви

Другите резерви са в размер на 7 027 хил. лв. и са формирани през 2009 г. с решение на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД, когато неразпределената печалба за 2008 г. след отчисленията за фонд „Резервен“, е трансформирана в Други резерви.

Актюерски печалби/загуби

Натрупаните актюерски (печалби)/загуби за периода от 2011 г. до 2018 г. са в размер на 6 341 хил. лв. и са формирани от загубата от преоценки на задължения за обезщетения при пенсиониране. За 2018 г. актюерската загуба е в размер на 944 хил. лв., нетно след данъци.

Преоценъчен резерв

Към датата на изготвяне на настоящия отчет е извършена преоценка на активите от групата на Имоти, машини и съоръжения от лицензиран оценител. В резултат на преоценката е формиран преоценъчен резерв в размер на 327 828 хил. лв.

Съгласно приложимото законодателство преоценъчният резерв, формиран от преоценката на имоти, машини и съоръжения, не може да се разпределя за дивиденди.

Съгласно политиката на Дружеството, преоценъчният резерв се разпределя към неразпределена печалба ежегодно на база отчетените разходи за амортизация на преоценъчния резерв. Отписването на преоценъчен резерв в неразпределена печалба за 2018 г. е в размер на 41 699 хил. лв. (2017 г.: 42 739 хил. лв.).

Натрупаният преоценъчен резерв към 31.12.2018 г. възлиза на 1 116 684 хил. лв. (2017 г.: 830 555 хил. лв.).

21. Отсрочени данъчни активи и пасиви и разходи за данъци

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2017 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата, могат да бъдат представени, както следва:

Бележки към финансовия отчет

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Данъци, признати в печалби и загуби		
Печалба преди данъчно облагане	57 970	68 265
Данъчна ставка	10 %	10 %
Очакван разход за данъци върху дохода	5 797	6 826
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	(7 153)	(6 538)
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	15 027	11 190
Текущ данък		
Текущ разход за данък	13 671	11 478
	<u>13 671</u>	<u>11 478</u>
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(2 839)	(4 629)
Общо разходи за данъци	<u>10 832</u>	<u>6 849</u>
Отсрочени данъчни разходи, признати директно в другия всеобхватен доход	<u>36 320</u>	<u>3 791</u>

Разходите за текущи данъци включват начислението за корпоративен данък върху печалбата в размер на 10% върху счетоводната печалба, преобразувана за целите на данъчното облагане. Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценка на нефинансови активи и преоценки по планове с дефинирани доходи.

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени както следва:

Отсрочените данъчни активи и пасиви са възникнали като резултат между счетоводна и данъчна балансова стойност за следните позиции:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	31 декември 2017	Ефект от промени в счетоводната политика	1 януари 2018	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2018
			хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи						
Имоти, машини и съоръжения	105 469	-	105 469	36 426	(2 321)	139 574
Дългосрочни финансови активи	(4 834)	(27)	(4 861)	-	(495)	(5 356)
Текущи активи						
Краткосрочни финансови активи	-	(73)	(73)	-	(40)	(113)
Материални запаси	(89)	-	(89)	-	-	(89)
Пасиви						
Пенсионни и други задължения към персонала	(794)	-	(794)	(105)	31	(868)
Провизии	(165)	-	(165)	-	(14)	(179)
	<u>99 587</u>	<u>(100)</u>	<u>99 487</u>	<u>36 320</u>	<u>(2 839)</u>	<u>132 969</u>
Отсрочени данъчни активи	(5 882)	(100)	(5 982)			(6 605)
Отсрочени данъчни пасиви	105 469	-	105 469			139 574
Признати като:						
Нетно отсрочени данъчни пасиви/(активи)	<u>99 587</u>	<u>(100)</u>	<u>99 487</u>			<u>132 969</u>

Бележки към финансовия отчет

Отсрочените данъци за сравнителния период 2017 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2017	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2017
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	104 425	3 806	(2 762)	105 469
Други дългосрочни финансови активи	(2 920)	-	(1 914)	(4 834)
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(770)	(15)	(9)	(794)
Провизии	(129)	-	(36)	(165)
Материални запаси	(181)	-	92	(89)
	100 425	3 791	(4 629)	99 587
Отсрочени данъчни активи	(4 000)			(5 882)
Отсрочени данъчни пасиви	104 425			105 469
Признати като:				
Нетно отсрочени данъчни пасиви/(активи)	100 425			99 587

При изчисление на отсрочените данъци към 31 декември 2018 г. е приложена данъчна ставка 10%, която е определена със Закона за корпоративното подоходно облагане за 2018 година (за 2017 г.: 10%). Всички отсрочени данъчни активи са включени в отчета за финансовото състояние.

22. Отсрочени приходи от финансиране

<i>в хиляди лева</i>	Бележки	2018	2017
Баланс на 01 януари		91 103	46 710
Получени финансираня		8 554	54 452
Възстановени финансираня		(102)	-
Приход, признат през годината	6	(6 570)	(10 059)
Баланс на 31 декември		<u>92 985</u>	<u>91 103</u>

Отсрочените приходи от финансиране, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят до нетекущи активи, чието придобиване и/или изграждане се финансира частично от външни организации. Съществената част от активите, обект на финансиране, са част от инвестиционната програма на Дружеството и към датата на финансовия отчет са въведени в експлоатация. Освен това, на Дружеството са предоставени и средства за финансиране на активи, които все още са в процес на изграждане.

През месец май 2014 г. между „Булгартрансгаз“ ЕАД и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) е сключен Договор за грант № 057, с който на Дружеството е отпусната безвъзмездна финансова помощ от Международен Фонд „Козлодуй“ за „Изграждане на преносни газопроводи с автоматични газорегулиращи станции (АГРС) до Свищов, Панагюрище, Пирдоп и Банско - Разлог“. Общата стойност на проекта се оценява на 21 800 хил. евро, от които безвъзмездната финансова помощ от Международен Фонд „Козлодуй“ е в размер на 11 000 хил. евро. Очакваното съфинансиране от „Булгартрансгаз“ ЕАД е в размер на 10 800 хил. евро.

Във връзка с изпълнение на Споразумението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, „Булгартрансгаз“ ЕАД сключи Договори за консултантски услуги за проектиране на Преносен газопровод до Свищов на стойност 297 хил. евро, Преносен газопровод до Панагюрище и Пирдоп на стойност 937 хил. лева и Преносен газопровод до Разлог и Банско

Бележки към финансовия отчет

на стойност 787 хил. лева. Петдесет процента (50%) от общата сума от цената на договорите ще бъдат заплатени със средства на Международен фонд „Козлодуй“ – Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Сключен е договор за консултант на групата за управление на проектите на стойност 198 хил. евро. Сто процента (100 %) от стойността на този договор се заплаща със средства на Международен фонд „Козлодуй“ – ЕБВР. Към датата на финансовия отчет, за извършени дейности от Банката са изплатени 160 хил. евро.

На 3 април 2015 г. е подписано споразумение с финансиращата институция INEA за безвъзмездно финансиране за изпълнението на Действие с номер 7.4.2-0061-BG-S-M-14 и наименование „Предпроектно проучване за междусистемна връзка Турция-България (ITB)“. Общата стойност на проучването се оценява на 380 хил. евро, от които безвъзмездната финансова помощ от Механизма за свързване на Европа е в размер до 190 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет по грантовото споразумение са получени общо 143 хил. евро – авансово платени и 86 хил. евро финално плащане - след одобрен финален технически и финансов отчет в съответствие с условията на чл.4.1.2 от Грантовото споразумение.

На 23 октомври 2015 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране за изпълнението на Действие с номер 6.20.2-0021-BG-S-M-15 и наименование „Провеждане на 3D полеви сеизмични проучвания като част от проекта за разширение на ПГХ Чирен 6.20.2“, включващ дейностите „Провеждане на 3D полеви сеизмични проучвания върху площта на Чиренската структура“ и „Контрол на качеството при извършване на 3D полеви сеизмични проучвания и обработка на получените данни“ с очаквана обща стойност 7 800 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от сумата на действието – до 3 900 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 40% от стойността на финансирането или 1 560 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.

На 27 април 2016 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране за изпълнение на Действие с номер 6.8.2-0055-BG-S-M-15 и наименование „Подготвителни дейности във връзка с изпълнението на ПОИ 6.8.2. Рехабилитация, модернизация и разширяване на българската газопреносна система“ с очаквана обща стойност в размер на 1 700 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от сумата на действието – до 850 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 40% от стойността на финансирането или 340 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.

На 03 ноември 2016 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране за изпълнение на Действие с номер 6.20.2-0011-BG-S-M-16 и наименование „Внедряване на софтуерен продукт за моделиране и определяне на оптимални режими на експлоатация на ПГХ „Чирен“ във връзка с неговото разширение“, като част от проект от „общ интерес“ 6.20.2 Разширение на капацитета на ПГХ „Чирен“ – с обща прогнозна стойност 260 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от сумата на действието – до 130 хил. евро. „Булгартрансгаз“ ЕАД получи авансово плащане в размер на 52 хил. евро (40% от стойността на финансирането) в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение. Към датата на изготвяне на финансовия отчет средствата са възстановени на INEA, тъй като Грантовото споразумение е прекратено в края на 2017 г.

На 17 май 2017 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране за изпълнение на Действие с номер 6.8.2-0026-BG-S-M-16 и наименование „Подготвителни дейности за рехабилитация на участък ОС Вълчи дол – КВ Преселка от преносната система, ПОИ 6.8.2.“, като част от проект от „общ интерес“ 6.8.2 „Рехабилитация, модернизация и разширяване на българската газопреносна система“ – с обща прогнозна стойност 364 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от сумата на действието – до 182 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 40% от стойността на финансирането или 73 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.

Бележки към финансовия отчет

На 17 май 2017 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране за изпълнение на Действие с номер 6.25.4-0015-BG-S-M-16 и наименование „Предпроектно проучване за Газов хъб „Балкан“, като част от проект от „общ интерес“ 6.25.4 „Инфраструктура, необходима за развитието на български газов хъб“ – с обща прогнозна стойност 1 841 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от сумата на действието – до 921 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 40% от стойността на финансирането или 368 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.

23. Провизии

Към 31.12.2018 г. Дружеството е начислило провизии по правни задължения в размер на 50 244 хил. лв.

Дружеството е страна по Дело АТ.39849 БЕХ-газ, предприето от страна на Европейската комисия (ЕК) във връзка с официално производство за разследване относно това дали „БЕХ“ ЕАД и дъщерните му дружества „Булгаргаз“ ЕАД и „Булгартрансгаз“ ЕАД нарушават правилата за конкуренция на ЕС на пазара на природен газ в страната.

На 17.12.2018 г. по силата на прието Решение по Дело АТ.39849 БЕХ-газ, Европейската комисия наложи имуществена санкция на „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ), неговото дъщерно дружество за доставка на газ „Булгаргаз“ ЕАД и неговото дъщерно дружество за газова инфраструктура „Булгартрансгаз“ ЕАД („групата БЕХ“) в размер на 77 068 хил. евро за нарушение на антиръстовите правила на ЕС, като Страните отговарят пред ЕК заедно и поотделно за плащането на имуществената санкция. Решението е получено официално от „Булгартрансгаз“ ЕАД, както и от останалите дружества, на 19.12.2018 г., което определя началото на срока за неговото обжалване (два месеца и десет дни от нотификация на Решението до Страните) и срока за плащане на имуществената санкция (три месеца от нотификацията на Решението до Страните), определена в същото.

Имуствената санкция следва да се заплати в евро, в срок от три месеца от датата на нотификация на настоящото Решение (19.12.2018 г.), като тя се разделя по равно между заинтересованите страни – „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД и „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД. Обжалването на Решението не забавя плащането на имуществената санкция. Следва да се има предвид, че БЕХ Групата разполага с три възможности, съгласно правилата на ЕК, по отношение плащане на имуществената санкция: (i) условно да плати имуществената санкция; (ii) да осигури банкова гаранция; или (iii) условно да плати част от имуществената санкция и да предостави банкова гаранция за останалата.

В изпълнение на Решение на Народното събрание от 24 ноември 2017 г. и Решение на Народното събрание от 26 юли 2018 г. и след одобрение от управителните им органи, както и с оглед писмо изх. № С-26-Е-07 от 26.02.2019 г. от Министъра на Енергетиката с указания за предприемане на действия за изпълнение на Решение на 44-тото Народно събрание на Република България относно приключване на дело COMP/V1/AT.39849 БЕХ-газ от 24 ноември 2017, Страните, в това число „Булгартрансгаз“ ЕАД, са взели решение да обжалват Решението по Дело АТ.39849 БЕХ-газ на ЕК пред Общия Съд на Европейския Съюз.

Жалбата срещу Решението е подадена пред Общия Съд на Европейския Съюз на 28 февруари 2019 г. от процесуалния представител на дружеството White&Case LLP.

24. Доходи на наети лица

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране – нетекущи	7 584	6 130
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране – текущи	1 091	1 813
Общо задължения за доходи на наети лица	8 675	7 943

Бележки към финансовия отчет
Задължения за планове с дефинирани доходи при пенсиониране

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати и допълнително обезщетение съгласно Колективния трудов договор. Предприятието е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние, относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Приблизителният размер на задълженията по планове с дефинирани доходи при пенсиониране към всеки отчетен период и разходите, признати в печалби и загуби се базират на актюерски доклад (информация за използваните параметри и предположения е оповестена по-долу).

Движения в настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Настояща стойност на задължението към 1 януари	7 943	7 697
Разходи за лихви за периода	159	154
Разходи за текущ стаж за периода	535	573
Изплатен доход	(1 010)	(633)
Актюерска загуба за периода	1 048	152
Настояща стойност на задължението към 31 декември	8 675	7 943

Разходи, признати в печалби и загуби

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Разходи за текущ трудов стаж	535	573
Разходи за лихви	159	154
	694	727

Разходите за текущ трудов стаж са включени на ред „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“ (вж. бележка 12).

Общата сума на актюерската загуба по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, е в размер на 1 048 хил. лв. (2017 г.: 152 хил. лв.), дължаща се на промени във финансовите предположения.

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на финансовия отчет (представени като осреднени стойности) са представени както следва:

	2018	2017
Дисконтов процент към 31 декември	2%	2%
Нарастване на заплатите за 2018 г.	-	6,87%
Нарастване на заплатите за 2019 г.	6,44%	2%
Нарастване на заплатите за 2020 г.	2%	-

Бележки към финансовия отчет

<i>ефект в хиляди лева</i>	Настояща стойност на задължението по план с дефинирани доходи към 31 декември			
	2018		2017	
Дисконтов процент	+1%	-1%	+1%	-1%
	8 530	8 825	7 442	8 509
Бъдещо увеличение на заплатите	+1%	-1%	+1%	-1%
	9 210	8 192	8 425	7 506
Очаквана продължителност на живота	+1 г.	-1 г.	+1 г.	-1 г.
	8 781	8 556	8 038	7 836
Текучество на персонала	+1%	-1%	+1%	-1%
	8 105	9 246	7 428	8 462

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

Въпреки, че анализът не взема предвид пълното разпределение на паричните потоци, очаквани по плана, той предоставя приближение за чувствителността на изложените допускания.

25. Търговски и други задължения

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Задължения към доставчици	9 114	2 324
Задължения към персонала за неизползван платен годишен отпуск	1 792	1 649
Задължения към застрахователи	158	113
Други задължения	1 518	176
	<u>12 582</u>	<u>4 262</u>
Задължения към бюджета:		
Задължения за 5% фонд СЕС	1 587	1 514
Задължения за осигурителни вноски	1 085	1 047
Данък върху доходите на физически лица	1 061	978
Задължения към митници	428	723
Задължения за данъци върху разходите	319	270
ДДС за внасяне	-	1 585
Други задължения към бюджета	-	1
Общо търговски и други задължения	<u>17 062</u>	<u>10 380</u>

Съществена част от Други задължения, включва дължимата сума от Дружеството по арбитражно дело, оповестено в Бележка 11.

Експозицията на Дружеството към ликвиден и валутен риск е представена в Бележка 29.

Бележки към финансовия отчет
26. Свързани лица

Предприятие-майка и крайно контролиращо лице за Дружеството е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ).

Дружеството има сделки със следните дружества от групата на БЕХ:

„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД	контролиращо дружество
„Булгаргаз“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„НЕК“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„ЕСО“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Мини Марица Изток“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Булгартел“ ЕАД	съвместно контролирано предприятие с ЕСО
„Южен поток България“ АД	съвместно контролирано предприятие на БЕХ

Сделките със свързани лица са представени както следва:

- Предоставяне на услуги по пренос, съхранение и балансиране на природен газ на „Булгаргаз“ ЕАД;
- Плащания за закупен природен газ от „Булгаргаз“ ЕАД;
- Покупка на електрическа енергия от „ЕСО“ ЕАД
- Договор за уреждане на отношенията по ползване от „Булгартел“ ЕАД на ресурси от спомагателната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД и използване от „Булгартрансгаз“ ЕАД на съоръжения на „Булгартел“ ЕАД от неговата обществена електронна съобщителна мрежа.
- Услуги на „Мини Марица Изток“ ЕАД свързани с командироване на служители.

Сделки с други свързани лица
Сделки със свързани лица

<i>в хиляди лева</i>	<i>Стойност на сделките през:</i>		<i>Крайни салда</i>	
	2018	2017	2018	2017
"БЕХ" ЕАД				
Дивидент	(27 738)	(29 854)	-	-
	<u>(27 738)</u>	<u>(29 854)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
"Булгаргаз" ЕАД				
<i>Продажби:</i>				
Услуги по пренос, съхранение и балансиране	93 203	71 948	6 252	2 547
Неустойки за просрочени плащания	93	-	61	1
Лихви дългосрочни вземания	621	1 196	-	-
Дългосрочни вземания	-	-	-	8 369
Текуща част на дългосрочни вземания	-	-	8 368	16 292
Очаквани кредитни загуби	-	-	(96)	-
	<u>93 917</u>	<u>73 144</u>	<u>14 585</u>	<u>27 209</u>
<i>Покупка на:</i>				
Услуги по пренос и съхранение	-	-	-	-
Покупка на природен газ	(10 925)	(12 179)	(1 409)	(1 160)
Гаранции по договор	-	-	(10 456)	(9 666)
	<u>(10 925)</u>	<u>(12 179)</u>	<u>(11 865)</u>	<u>(10 826)</u>

Бележки към финансовия отчет
Сделки със свързани лица

	Стойност на сделките през:		Крайни салда	
„Булгартел“ ЕАД				
<i>Продажби:</i>				
Предоставяне на ресурс, оптични влакна и колокация	366	266	25	239
Неустойки за просрочени плащания	18	20	-	9
	<u>384</u>	<u>286</u>	<u>25</u>	<u>248</u>
„Булгартел“ ЕАД				
<i>Покупка на:</i>				
Ползване на ресурси от спомагателната мрежа и комуникационни услуги	(49)	(48)	(244)	(269)
Гаранции	-	-	(12)	-
	<u>(49)</u>	<u>(48)</u>	<u>(256)</u>	<u>(269)</u>
„Южен поток България“ АД				
Покупка на земи, вещни права, право на строеж, ПУП и др.	(13 143)	-	-	-
Наем	1	1	-	-
	<u>(13 142)</u>	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
ЕСО ЕАД				
Гаранции	-	-	26	16
Услуга по пренос на електроенергия	(63)	(73)	(4)	(10)
	<u>(63)</u>	<u>(73)</u>	<u>22</u>	<u>6</u>
„Мини Марица Изток“ ЕАД				
Предоставени услуги	1	3	-	-
	<u>1</u>	<u>3</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Общо вземания от свързани лица	-	-	14 636	27 473
Общо задължения към свързани лица	-	-	12 125	11 105

Обобщени, разчетите със свързани лица са, както следва:

в хиляди лева

	2018	2017
Нетекущи вземания от свързани лица	26	8 385
Текущи вземания от свързани лица	14 610	19 088
	<u>14 636</u>	<u>27 473</u>

в хиляди лева

	2018	2017
Нетекущи задължения към свързани лица	219	243
Текущи задължения към свързани лица	11 906	10 862
	<u>12 125</u>	<u>11 105</u>

Бележки към финансовия отчет
Възнаграждение на ключов ръководен персонал

Дружеството има отношение на свързано лице с директори и служители с контролни функции.

Общата сума на начислените възнаграждения, включени в разходите за персонал, е както следва:

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Изплатени възнаграждения на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет	544	471
Осигурителни вноски върху възнагражденията на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет	26	25
Общо разходи за възнаграждения на ключов управленски персонал	570	496

Участие на ключов ръководен персонал в управлението на други дружества

Членовете на Надзорния съвет към датата на изготвяне на отчета са:

Кирил Георгиев Георгиев – Председател на НС

- Не участва като неограничено отговорен съдружник в търговски дружества;
- Не притежава повече от 25 на сто от капитала на търговски дружества;
- Не участва в управлението на други дружества.

Владимир Вълчев Митрушев – член на НС

- Не участва като неограничено отговорен съдружник в търговски дружества;
- Не притежава повече от 25 на сто от капитала на търговски дружества;
- Не участва в управлението на други дружества.

Венцислав Цветков Цветанов – член на НС

- Не участва като неограничено отговорен съдружник в търговски дружества;
- Не притежава повече от 25 на сто от капитала на търговски дружества;
- Не участва в управлението на други дружества.

Членовете на Управителния съвет към датата на изготвяне на отчета са:

Таня Трендафилова Захариева - Председател на УС

- Не участва като неограничено отговорен съдружник в търговски дружества;
- Не притежава повече от 25 на сто от капитала на търговски дружества;
- Не участва в управлението на други дружества.

Делян Валентинов Димитров – член на УС

- Не участва като неограничено отговорен съдружник в търговски дружества;
- Не притежава повече от 25 на сто от капитала на търговски дружества;
- Не участва в управлението на други дружества.

Владимир Асенов Малинов - член на УС и Изпълнителен директор

Бележки към финансовия отчет

- Не участва като неограничено отговорен съдружник в търговски дружества;
- Не притежава повече от 25 на сто от капитала на търговски дружества;
- Не участва в управлението на други търговски дружества;

27. Гаранции по договори

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Нетекущи гаранции по договори	460	821
Текущи гаранции по договори	8 494	10 789
	<u>8 954</u>	<u>11 610</u>

Основната част от задълженията по получени гаранции на Дружеството представляват:

- гаранции - задържани суми по договори за строителство, които се изплащат в зависимост от етапа на изпълнение на обектите съгласно клаузите на договора;
- суми (кредитен лимит) за гарантиране плащанията по Договори за достъп и пренос на природен газ, които всеки ползвател на услугата е длъжен да внесе като обезпечение по заявките за капацитет и достъп.
- суми за обезпечение на плащанията за покупка и продажба на природен газ за балансиране.

28. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
<i>Дългови инструменти по амортизирана стойност:</i>		
Дългосрочни вземания	6 903	-
Търговски и други вземания	22 279	-
Вземания свързани лица	14 636	-
Пари и парични еквиваленти	517 922	-
	<u>561 740</u>	<u>-</u>

Финансови активи (до 31.12.2017 г.)

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
<i>Кредити и вземания:</i>		
Дългосрочни вземания	-	12 080
Търговски и други вземания	-	21 871
Вземания свързани лица	-	27 473
Пари и парични еквиваленти	-	411 058
	<u>-</u>	<u>472 482</u>

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
<i>Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност</i>		
Търговски и други задължения	10 505	2 229
Задължения към свързани лица	11 882	10 838
Гаранции по договори	8 954	11 610
	<u>31 341</u>	<u>24 677</u>

Бележки към финансовия отчет**29. Рискове, свързани с финансови инструменти****Управление на финансовия риск*****Преглед***

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте *Бележка 28*. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Тази бележка представя информация за експозицията на Дружеството към всеки един от горните рискове, целите на Дружеството, политиките и процесите за измерване и управление на риска, и управлението на капитала на Дружеството.

Общи положения за управление на риска

Управителният съвет носи отговорността за установяване и управление на рисковете, пред които е изправено Дружеството. Политиката на Дружеството за управление на риска е развита така, че да идентифицира и анализира рисковете, с които се сблъсква Дружеството, да установява лимити за поемане на рискове и контроли, да наблюдава рисковете и съответствието с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Дружеството. Дружеството, чрез своите стандарти и процедури за обучение и управление, цели да развие конструктивна контролна среда, в която всички служители разбират своята роля и задължения.

Кредитен риск

Кредитният риск е рискът едната страна по финансовия инструмент да не успее да изпълни задължението си и по този начин да причини загуба на другата. Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент не успее да изпълни своите договорни задължения.

Дружеството е изложено на кредитен риск в случай, че клиентите не изплатят своите задължения. Кредитното качество на клиентите се оценява като се вземат предвид финансово състояние, минал опит и други фактори.

Във връзка с Правилата за балансиране на пазара на природен газ, в сила от 01.10.2017 г., „Булгартрансгаз“ ЕАД в качеството му на балансьор извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсирание на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата. Задължението на балансьора е да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи. В тази връзка и в съответствие с въведения „Входно-изходен“ тарифен модел от 01.10.2017 г. са сключени нови договори за Достъп и пренос с клиентите, като всеки ползвател на услугата е длъжен да внесе като обезпечение по заявките за капацитет и достъп, суми (кредитен лимит) за гарантиране плащанията по Договори за достъп и пренос на природен газ.

Преносната стойност на финансовите активи, нетно от загубите от обезценки, представя в максимална степен кредитния риск, на който Дружеството е изложено.

Експозиция към кредитен риск

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната експозиция към кредитен риск към датата на отчета е както следва:

Бележки към финансовия отчет

<i>в хиляди лева</i>	Бележки	2018	2017
<i>Дългови инструменти по амортизирана стойност:</i>			
Търговски и други вземания	16,18	22 365	-
Дългосрочни вземания от КТБ АД (н)	16	6 817	-
Вземания от свързани лица	25	14 636	-
Пари и парични еквиваленти	19	517 922	-
<i>Кредити и вземания:</i>			
Търговски и други вземания		-	21 957
Дългосрочни вземания от КТБ АД(н)		-	11 994
Вземания от свързани лица		-	27 473
Пари и парични еквиваленти		-	411 058
		<u>561 740</u>	<u>472 482</u>

Търговски и други вземания

Максималната експозиция към кредитен риск за търговски и други вземания и вземания от свързани лица към отчетната дата по вид клиенти е както следва:

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Местни лица	17 283	30 703
Чуждестранни лица	19 718	18 727
	<u>37 001</u>	<u>49 430</u>

в т.ч.

Свързани лица	14 636	27 473
Несвързани лица	22 365	21 957

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Клиенти транзитен пренос на природен газ	19 800	18 934
Клиенти достъп, пренос и съхранение на природен газ	16 647	30 048
Други търговски вземания	554	448
	<u>37 001</u>	<u>49 430</u>

Най-значителна е експозицията от „Булгаргаз“ ЕАД, който дължи 14 585 хил. лв. към 31 декември 2018 г. (2017: 27 209 хил. лева). Вземанията от „Булгаргаз“ ЕАД са класифицирани като текущи в зависимост от падежа. Събирането на вземания от „Булгаргаз“ ЕАД във връзка с извършени услуги от „Булгартрансгаз“ ЕАД по пренос и съхранение на природен газ се осъществява по утвърден график на изплащане в съответствие с изготвен погасителен план към договора, сключен между страните при пазарен лихвен процент.

Загуби от обезценка

Времевата структура на търговски и други вземания към датата на отчета, е както следва:

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Нито просрочени, нито обезценени	21 465	19 781
Просрочени от 1-30 дни	84	-
Просрочени между 31-90 дни	-	14
Просрочени между 90-120 дни	-	16
Просрочени над 120 дни	726	2 044
	<u>22 275</u>	<u>21 855</u>

Бележки към финансовия отчет

Времевата структура на вземанията от свързани лица към датата на отчета, е както следва:

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Нито просрочени, нито обезценени	13 522	27 224
Просрочени между 1-30 дни	7	20
Просрочени между 31-90 дни	-	39
Просрочени между 90-120 дни	-	6
Просрочени над 120 дни	1 081	168
	<u>14 610</u>	<u>27 457</u>

Изменението в обезценката на финансовите активи на Дружеството може да бъде представено по следния начин:

<i>в хиляди лева</i>	2018	2017
Салдо към 31 декември 2017 г.	48 661	29 521
Суми признати в неразпределената печалба съгласно МСФО 9	1 002	-
Салдо към 1 януари 2018 г.	49 663	29 521
<i>Начислена/(възстановена) обезценка и очаквани кредитни загуби</i>		
Дългосрочни вземания	5 268	19 140
Пари и парични еквиваленти	379	-
Вмезания от свързани лица	(270)	-
Търговски вземания	(58)	-
Съдебни и присъдени вземания	33	-
Салдо към 31 декември	55 015	48 661

Бележки към финансовия отчет

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът Дружеството да не може да изпълни финансовите си задължения, тогава когато те станат изискуеми. Политиката в тази област е насочена към гарантиране наличието на достатъчно ликвидни средства, с които да бъдат обслужени задълженията, когато същите станат изискуеми, включително в извънредни и непредвидени ситуации.

Тъй като характерът на дейността на Дружеството е свързан с регулярен пренос и съхранение на природен газ, контролът на ликвидния риск се състои главно във:

- внимателно планиране на всички входящи и изходящи парични потоци, базирано на месечни прогнози;
- условия на плащане по сделки със свързани лица и клиенти, които се извършват в рамките на един месец.

В следващата таблица са представени договорените падежи на финансовите пасиви на база на най-ранната дата, на която Дружеството може да бъде задължено да ги изплати. В таблицата са посочени недисконтираните парични потоци, включващи главници и лихви:

По-долу са договорните падежи на финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, изключващи ефекта от договорености за нетиране:

31 Декември 2018 г.

в хиляди лева	Бел.	Балансова стойност	Договорни	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
			парични потоци					
Недеривативни финансови задължения								
Търговски и други задължения	25	10 505	(10 505)	10 505	-	-	-	-
Гаранции по договори	27	8 954	(8 954)	1 176	7 318	146	58	256
Задължения към свързани лица	26	11 882	(11 882)	1 569	10 313	-	-	-
		31 341	(31 341)	13 250	17 631	146	58	256

31 Декември 2017 г.

в хиляди лева	Бел.	Балансова стойност	Договорни	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
			парични потоци					
Недеривативни финансови задължения								
Търговски и други задължения	25	2 229	(2 229)	2 229	-	-	-	-
Гаранции по договори	27	11 610	(11 610)	1 404	9 449	417	75	265
Задължения към свързани лица	26	10 838	(10 838)	1 838	9 000	-	-	-
		24 677	(24 677)	5 471	18 449	417	75	265

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Дружеството или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да се контролира експозицията към пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск при покупки и/или продажби, деноминирани във валута, различна от функционалната валута на Дружеството. Дружеството осъществява

Бележки към финансовия отчет

основно сделки в лева и евро във връзка с получените технически и други услуги. Валутният риск за тези покупки, свързан с възможни колебания в курса на чуждестранната валута, е минимален поради наличие на фиксиран обменен курс на еврото към лева, определен от БНБ. Дружеството осъществява и сделки в щатски долари, поради което се отчита съществуването на валутен риск, свързан с колебанията на курса на щатския долар.

Експозиция към валутен риск

Експозицията на Дружеството към валутен риск е както следва на базата на финансови активи и пасиви, които са представени в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева:

<i>в хиляди лева</i>	EUR		USD	
	31 декември 2018		31 декември 2017	
Пари и парични еквиваленти	21 774	112 037	9 073	53 014
Вземания по депозити	3 912	235 725	9 779	63 602
Търговски вземания	-	19 800	6	18 749
Търговски задължения	(117)	-	(876)	-
Нетна експозиция от отчета за финансово състояние	25 569	367 562	17 982	135 365

Следните значими обменни курсове са приложими през годината:

<i>BGN</i>	Среден курс		Курс към отчетната дата	
	2018	2017	2018	2017
EUR	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
USD	1,65763	1,73439	1,70815	1,63081
GBP	2,21118	2,23181	2,18643	2,20442

Анализ на чувствителността

Увеличение на обменния курс на лева, както е представено по-долу, срещу USD към 31 декември 2018 г. би увеличило/намалило собствения капитал и печалби и загуби със сумите, представени по-долу. Този анализ се базира на вариациите в обменните курсове на чуждестранна валута, които Дружеството счита за резонно възможни към края на отчетния период. Анализът допуска, че всички променливи, особено лихвени нива, остават непроменени и игнорира всяко влияние на прогнозни продажби и покупки. Анализът е направен на същата база през 2017 г., въпреки че резонно възможните вариации на обменните курсове са били различни, както е представено по-долу.

<i>Ефект в хиляди лева</i>	Увеличение		Намаление	
	Собствен капитал	Печалби и загуби	Собствен капитал	Печалби и загуби
31 декември 2018				
USD (5 процента движение)	18 378	18 378	(18 378)	(18 378)
31 декември 2017				
USD (4,5 процента движение)	6 091	6 091	(6 091)	(6 091)

Лихвен риск

Дружеството не е изложено на лихвен риск, тъй като няма финансови активи и пасиви с плаващ лихвен процент.

Бележки към финансовия отчет**Анализ на чувствителността на справедливата стойност за инструменти с фиксирана лихва**

Дружеството не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност в печалби и загуби. Поради това, промени в лихвените нива към датата на финансовия отчет не биха засегнали печалби и загуби.

Управление на капитала

Дружеството управлява капитала си така, че да осигури функционирането си като действащо предприятие, като едновременно с това се стреми да максимизира възвращаемостта за едноличния собственик на капитала, чрез оптимизация на съотношението между дълг и капитал (възвращаемостта на инвестирания капитал). Целта на Ръководството е да гарантира стабилно бъдещо развитие на Дружеството.

Политиката на Управителния съвет е да се поддържа силна капиталова база така, че да се поддържа доверието на клиенти, кредитори и на пазара като цяло, и да може да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Дружеството не е предмет на външно наложени капиталови изисквания.

През годината не е имало промени в подхода за управлението на капитала на Дружеството.

30. Определяне на справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват определяне на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на методите по-долу. Когато е приложимо, в съответните бележки, е оповестена допълнителна информация за допусканията, направени при определянето на справедливите стойности на специфичния актив или пасив.

(i) Имоти, машини и съоръжения

Справедливата стойност на имот е очакваната сума, за която имотът може да бъде разменен към датата на придобиване между желаещи купувач и продавач в сделка при пазарни условия след подходящо маркетирание и страните са действали съзнателно. Справедливата стойност на машини, съоръжения и оборудване е базирана на пазарен подход и подход на цената на придобиване, чрез използване на пазарни цени за сходни позиции, когато са налични и стойност на подмяна, когато е подходящо. Приблизителната оценка на амортизираната стойност на подмяна отразява корекциите за физическо износване, както и за функционално и икономическо остаряване. Методите, използвани за оценка на справедливата стойност на дълготрайните материални активи на Дружеството, са описани в бележка 13 *Имоти, машини и съоръжения*.

(ii) Търговски и други вземания

Справедливите стойности на търговски и други вземания се определят като настояща стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с пазарна лихва, към отчетната дата. Краткосрочни безлихвени вземания се оценяват по оригинална стойност по фактура, ако ефектът от дисконтиране е несъществен. Справедлива стойност се определя при първоначално признаване и за целите на оповестяването, към всеки отчетен период.

(iii) Недеривативни финансови задължения

Справедливите стойности, които се определят за целите на оповестяването, се изчисляват на базата на настоящата стойност на бъдещи парични потоци на главници и лихви, дисконтирани с пазарен лихвен процент към датата на отчета.

Бележки към финансовия отчет
Счетоводни класификации и справедливи стойности
Справедливи стойности сравнени с балансови стойности

Справедливите стойности на финансови активи и пасиви, заедно с балансовите стойности, включени в отчета за финансово състояние, са както следва:

31 декември 2018

<i>в хил. лева</i>	Балансова стойност				Справедлива стойност			
	Бел.	Заеми и вземания	Други финансови пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
Пари и парични еквиваленти	19	517 922	-	517 922	-	-	517 922	517 922
Търговски и други вземания	16,18	29 182	-	29 182	-	-	29 182	29 182
Вземания от свързани лица	26	14 636	-	14 636	-	-	14 636	14 636
		561 740		561 740	-	-	561 740	561 740
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
Гаранции по договори	27	(8 954)		(8 954)	-	-	(8 954)	(8 954)
Търговски и други задължения	25	(10 505)	-	(10 505)	-	-	(10 505)	(10 505)
Задължения към свързани лица	26	(11 882)	-	(11 882)	-	-	(11 882)	(11 882)
		(31 341)		(31 341)	-	-	(31 341)	(31 341)

31 декември 2017

<i>в хил. лева</i>	Балансова стойност				Справедлива стойност			
	Бел.	Заеми и вземания	Други финансови пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
Пари и парични еквиваленти	19	411 058	-	411 058	-	-	411 058	411 058
Търговски и други вземания	16,18	33 951	-	33 951	-	-	33 951	33 951
Вземания от свързани лица	26	27 473	-	27 473	-	-	27 473	27 473
		472 482		472 482	-	-	472 482	472 482
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
Гаранции по договори	27	(11 610)		(11 610)	-	-	(11 610)	(11 610)
Търговски и други задължения	25	(2 229)	-	(2 229)	-	-	(2 229)	(2 229)
Задължения към свързани лица	26	(10 838)	-	(10 838)	-	-	(10 838)	(10 838)
		(24 677)		(24 677)	-	-	(24 677)	(24 677)

На база на направените анализи ръководството счита, че балансовите стойности на финансовите активи и пасиви могат да се приемат за разумно приближение с тяхната справедлива стойност.

Бележки към финансовия отчет
Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

<i>в хиляди лева</i>	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Имоти, машини и съоръжения:		
- земя	11 425	10 102
- сгради	58 531	59 424
- машини, съоръжения и оборудване	1 648 663	1 374 719
- буферен газ	308 410	233 310
- транспортни средства	6 828	5 312

Преоценки се извършват при спазване на следната периодичност:

- Когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години
- Когато справедливата стойност на активите се променя съществено на сравнително кратки интервали от време, преоценката се прави така, че балансовата стойност на активите да не се различава съществено от справедливата им стойност.

Към 31 декември 2018 г. ръководството на Дружеството е извършило преглед на преносните стойности, възстановимите стойности и полезния живот на нетекущите активи. Преценките на ръководството се основават на преглед на независим оценител към датата на финансовия отчет. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международни стандарти за оценка (МСО), и в частност МСО 300 „Оценки за целите на финансовото отчитане“ и там, където е приложимо Технически информационен документ 2 „Разходен подход за оценка на материални активи“.

Методите за оценка, използвани от лицензиращия оценител са както следва:

- Оценка на земя – използвани са два подхода - Метод на пазарните аналози с коригиране на изведени сравними пазарни цени и Подход на база начални цени на земеделски земи, в зависимост от категорията на земята с въвеждане на съответни корекции.
- Оценка на сгради – съгласно изискванията на МСС 16 за целите, за които е предназначена, като основен подход е приложен разходният чрез метода на „амортизираната възстановителна стойност“. Другите методи и подходи на оценка са използвани в зависимост от приложимостта им към конкретния актив.
- Оценка на машини, съоръжения и технологично оборудване – поради специализирания характер, конфигурация и уникалност на машини, съоръжения и оборудване, собственост на Дружеството и отсъствието на пазарни доказателства и аналози, е приложен методът на „амортизираната възстановителна стойност“. Стойността на актива се измерва посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване, в резултат на неговата експлоатация.
- Оценка на специализирани транспортни средства – приложен е метод на разходите и метод на пазарните аналози.

Извършен е тест за обезценка, където е установено, че към датата на оценката, стойността в употреба е по-висока от балансовата стойност на дълготрайните активи към 31.12.2018 г., както и от формираната стойност на най-малката единица, генерираща паричен поток (ЕГПП). Значителното превишение на стойността в употреба спрямо балансовата стойност на

Бележки към финансовия отчет

ЕГПП се дължи на започналото изпълнение на мащабната инвестиционна програма на Дружеството.

31. Условни активи и условни задължения

В полза на Дружеството са издадени банкови гаранции от трети страни на стойност 18 847 хил. лв.

С Директива 2009/29/ЕО се определят основните параметри на търговията с емисии за периода от 2013 г. до 2020 г., като за производството на електрическа енергия не се предвижда да бъдат разпределени безплатни квоти и всички квоти трябва да бъдат закупвани от инсталациите чрез търг. Възможност за разпределяне на безплатни квоти на преходен принцип на инсталации за производство на електрическа енергия се предоставя единствено от чл. 10в и то в случай, че държавата-членка отговаря на определени изисквания.

България се възползва от възможността за компенсиране на електропроизводството по чл. 10в, с което сектор „Електропроизводство“ ще премине постепенно от безплатни квоти към квоти, осигурявани чрез участие в търгове. В замяна на предоставянето на безплатните квоти всяка инсталация, отговаряща на определените изисквания, ще трябва да изпълнява проекти на стойност равна на предоставените безплатни квоти.

Във връзка с горепосоченото и съгласно изискванията на Директива 2009/29/ЕО и съобщение (2011/С 99/03) на Комисията, Указателен документ, относно възможността за прилагане на член 10в от Директива 2003/87/ЕО, Министерството на енергетиката подготви Национален план за инвестиции (НПИ) с включени инвестиционни проекти.

Отчитайки заложените изисквания, „Булгартрансгаз“ ЕАД кандидатства и е включен в НПИ. За финансиране от Сметка „Национален план за инвестиции“ са одобрени проектите за модернизация на 4 броя компресорни станции КС Ихтиман, КС Лозенец, КС Петрич и КС Странджа, предвид факта, че с реализирането на тези проекти, се очаква намаление на емисиите от CO₂, изпускани в атмосферния въздух от гореспоменатите компресорни станции, с около 15%.

Със заповеди №Е-РД-16-600/09.12.2016, №Е-РД-16-599/09.12.2016 и № Е-РД-16-885/15.12.2017 г. на Министъра на енергетиката на „Булгартрансгаз“ ЕАД са възстановени разходи от Сметка „Национален план за инвестиции“ за КС Ихтиман в размер на 12 792 хил. лв., за КС Петрич в размер на 12 792 хил. лв., за КС „Лозенец“ в размер на 25 583 хил. лв.

За КС „Странджа“ със Заповед № Е-РД-16-886/15.12.2017 г. на Министъра на енергетиката определените за възстановяване средства са в размер на 30 700 хил. лв. През 2017 г. са възстановени частично разходите по реализацията на проекта в размер на 22 241 хил. лв. На 10.10.2018 г. е възстановен остатъкът от средствата, определени със Заповед на Министъра на енергетиката до пълния размер, определен в НПИ.

32. Събития след датата на отчетния период

С Решение на Управителен съвет от 15.01.2019 г. и одобрение от Надзорен съвет на Дружеството, „Булгартрансгаз“ ЕАД учреди еднолично акционерно дружество с наименование „Газов хъб Балкан“ ЕАД. Новото Дружество е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 18.01.2019 г.

На 18 март 2019 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД сключи Договор с ИНГ Банк Н.В. за издаване и управление на необезпечена банкова гаранция в евро, обезпечаваша задължението за плащане на имуществена санкция, наложена от Европейската комисия на „Булгартрансгаз“ ЕАД по дело АТ.39849 БЕХ-газ, на стойност 25 689 хил. евро.

Бележки към финансовия отчет**33. Значими счетоводни политики**

Значимите счетоводни политики, представени по-долу, са прилагани последователно във всички представени периоди.

(а) Приходи***Счетоводна политика приложима до 31.12.2017 г.***

Приходи са брутни потоци от икономически ползи през периода, създадени в хода на обичайната дейност на Дружеството, когато тези потоци водят до увеличения на собствения капитал, различни от увеличенията, свързани с вноските на едноличния собственик.

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Дружеството и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение, като се изключат отстъпки, рабати и други данъци върху продажбите или мита. Суми, събирани от името на трети страни, като данък добавена стойност, и суми, събирани от името на други предприятия, не се включват в приходите.

Степента на завършеност се определя чрез документиране на завършената работа и анализ.

Приходи от продажба на материали, продукцията и стоки

Приход от продажба на стоки се признава в момента, когато съществуват убедителни доказателства, обикновено под формата на изпълнен договор за продажба, че съществените рискове от собствеността се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие на ръководството в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно.

Приходите за всяка сделка се признават едновременно с извършените за нея разходи.

Дружеството признава приходи от продажба на стоки в хранителните комплекси и други.

Приходи от услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Етапът на завършеност на сделката се определя пропорционално на срока по договора, за който е договорено да бъдат предоставени услугите. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване. Приходите и разходите, свързани с една и съща сделка, се признават през един и същ отчетен период. В случаите, когато резултатът не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само дотолкова, доколкото направените разходи са възстановими.

Приходите от продажба на услуги са формирани основно от лицензионните дейности на Дружеството, а именно оказани услуги по достъп и пренос на природен газ на територията на страната, пренос от границата с Румъния до границите с Гърция, Турция и Македония и съхранение на природен газ.

Приходи от пренос на природен газ

Приход се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато природният газ се пренесе през газопреносната система до клиентите на Дружеството. Приходите от продажби се признават на базата на показанията от измервателните уреди и двустранно подписани протоколи с получателите на съответната точка на предаване.

Приход от съхранение на природен газ

Приход от съхранение на природен газ се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на база периода на съхранение на природния газ в ПГХ Чирен по цена за единица количество, определена от КЕВР.

Бележки към финансовия отчет***Приходи от балансиране***

Приходите от дейност балансиране включват приходите от продажба на природен газ, получен в резултат на извършване на дейността, приходи от разлика в цените на закупен природен газ за физическо балансиране и реализиран природен газ по газопреносната мрежа до трети страни и по националната газопреносна мрежа.

Приходи от безвъзмезден газ за компресорни станции по транзитен газопровод

Приходите от безвъзмезден газ за компресорни станции се признават в печалби и загуби по справедлива стойност. Размерът на тези приходи е оповестен в Бележка 5 Приходи.

Приходи от наеми

Приходите от наеми се признават в печалби и загуби по линеен метод за периода на наема. Получени допълнителни плащания се признават като неделима част от общия приход от наем за периода на наема. Приходи от наем от дадени за пренаемане от Дружеството имоти се признават като други приходи.

Приходи от финансираня

Приходите от финансиране се признават в печалби и загуби в размер на начислената амортизация за обекти изградени със средства по програми за финансиране.

Приходи от неустойки

Приходите от неустойки се определят по силата на договори с клиентите при наличие на забавени плащания и/или други клаузи. Приход се признава когато:

- Неустойката възниква по силата на договор между Дружеството и клиента;
- Налице е забава при погасяване на задължението от страна клиента;
- Не съществуват данни, които да поставят под съмнение платежоспособността на клиента и възстановимостта на вземането.

Приходът се признава в края на всеки месец и писмено се уведомява клиентът за дължимите неустойки за периода.

В случаите, когато съществуват данни, поставящи под съмнение платежоспособността на клиента, приходи от неустойки не се признават. Вземане от такъв клиент, свързано с дължими и неплатени неустойки се отчита като условен актив.

Счетоводна политика приложима от 01 януари 2018 г.**Приходи по договори с клиенти*****Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти***

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки: 1. Идентифициране на договора с клиента; 2. Идентифициране на задълженията за изпълнение; 3. Определяне на цената на сделката; 4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение; 5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърлят на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или

Бележки към финансовия отчет

комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират видът, срокът и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение (безвъзмезден газ) и възнаграждението, дължимо на клиента.

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти***Пренос на природен газ до трети страни, достъп и пренос на природен газ***

Приходите от пренос на природен газ до трети страни включват пренос на природен газ от границата с Румъния до границите с Гърция, Турция и Македония с клиент ООО „Газпром Экспорт“ – Русия.

Приходите от достъп и пренос на природен газ включват достъп и пренос на природен газ по входни и изходни точки/зони по национална газопреносна мрежа в страната.

Балансиране на пазара на природен газ

Във връзка с Правилата за балансиране на пазара на природен газ в сила от 01.10.2017 г., „Булгартрансгаз“ ЕАД в качеството му на балансатор извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсиране на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата. Задължението на балансатора е да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи.

Съхранение на природен газ

Бележки към финансовия отчет

Дейността „Съхранение на природен газ“ се извършва в единственото на територията на страната подземно газово хранилище „Чирен“ (ПГХ „Чирен“), собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. ПГХ „Чирен“ представлява сложен комплекс от подземни и надземни съоръжения - експлоатационни сондажи, събирателни газопроводи (шлейфи) към тях, компресорна станция с обща инсталирана мощност 10 MW, съоръжения за подготовка, обработка, контрол и измерване на газа, както и други прилежащи съоръжения. Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ“, е сезонен (цикличен) и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/ в подземното газово хранилище.

Всички приходи от основната дейност на Дружеството, а именно приходи от пренос на природен газ до трети страни, достъп и пренос, балансиране и съхранение на природен газ се признават с течение на времето, тъй като доставките са поредица от отделна услуга, което представлява обещание за доставка на природен газ, която по същество е еднаква и има еднороден модел на прехвърляне към клиента.

Приход се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход когато природния газ е пренесен през газопреносната мрежа до съответната точка на клиента. Приходите от продажби се признават на базата на количествата, отчетени чрез измервателните уреди или на регистрирани графици.

Продажните цени на услугата по достъп и пренос, реализирана от Булгартрансгаз ЕАД, могат да бъдат на база регулирана цена и на база фиксирана цена по договор. Цената на сделката може да се определи като фиксирано възнаграждение за преноса на отделните количества от поредицата стоки (количества пренесен природен газ).

Продажните цени на услугата по съхранение, реализирана от Булгартрансгаз ЕАД, е на база регулирана цена. Цената на сделката може да се определи като фиксирано възнаграждение за съхранението на отделните количества от поредицата стоки (количества съхранен природен газ).

Разпределяне на цената на сделката спрямо задълженията за изпълнение се извършва на база единични продажни цени (нормативни, договорни или пазарни).

В края на всеки таксуващ период Дружеството измерва своя напредък към пълно уреждане на задължението за изпълнение, удовлетворено с течение на времето. Измерването се извършва чрез потвърждаване на пренесените количества и/или заявените количества по график. Т.е. извършва се оценка на пренесените количества природен газ, за които Дружеството признава приходи от достъп и пренос на природен газ.

Продажните цени са фиксирани (регулирана цена, фиксирана цена по договор). Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни. В определени случаи Дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Приходи от други услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават в периода, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.

Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложили в конкретния договор. Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни след предоставяне на услугите. В

Бележки към финансовия отчет

случай, че предоставените от Дружеството услуги, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Приходи от продажба на стоки

Приходите от продажби на стоки и материали се признават в момента, в който е прехвърлен контролът върху продаваните активи. Доставка възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба. Обичайният срок за плащане е до 30 след доставката.

Следващата таблица предоставя информация за прилаганата от Дружеството счетоводна политика за признаване на приходите и времето на удовлетворяване на задължения за изпълнение на договорите с клиенти по МСФО 15 и МСС 18.

Вид на продукта/услугата	Естество и време на удовлетворяване на задълж. за изпълнение, вкл. съществени условия за плащане	Признаване на приходи по МСФО 15 (приложим от 1 януари 2018 г.)	Признаване на приходи по МСС 18 (приложим преди 1 януари 2018 г.)
Договори за: Достъп и пренос на природен газ; Балансиране на природен газ	Клиентът получава контрол когато природният газ се достави, което става след подписване на протокол на съответния изходен пункт от Дружеството и клиента. Фактурите по договорите за Достъп и пренос са платими в срок до пет работни дни от получаване от клиента, а тези по договорите за Балансиране до 25-о число на следващия месец.	Приходите от пренос на природен газ се признават с течение на времето. Приходите се признават при всяко прехвърляне на контрол върху природния газ, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, на базата на показанията на измервателните уреди за пренесеното количество природен газ в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право по договора	Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Дружеството и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение, като се изключат отстъпки, работи и други данъци върху продажбите или мита.
Приходи от услуги	Контролът се прехвърля, когато услугата е извършена. Вземането е дължимо незабавно.	Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена, приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени.	Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Етапът на завършеност на сделката се определя пропорционално на срока по договора, за който е договорено да бъдат предоставени услугите.
Приходи от продажби на услуги в почивна база	Контролът се прехвърля, когато услугата е извършена. Вземането е дължимо незабавно.	Приходите от предоставяне на услуги, свързани с нощувки в почивните бази на Дружеството, се признават в счетоводния период, през който са реализирани нощувките.	Приходите от предоставяне на услуги, свързани с нощувки в почивните бази на Дружеството, се признават в счетоводния период, през който са реализирани нощувките.
Приходи от продажби на краткотрайни активи	Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и той е приел активите в съответствие с договора за продажба. Обичайният срок за плащане е до 30 дни след доставката.	Приходите от продажби на краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контролът върху продаваните активи.	Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените активи.

Бележки към финансовия отчет

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството - агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисионна, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Основната дейност на Булгартрансгаз ЕАД е свързана с пренос на природен газ през и на територията на страната. Дружеството носи основната отговорност за изпълнението на договора и за транспортирането на заявените количества природен газ.

При някои от своите договори, Булгартрансгаз ЕАД не разполага с правомощия за определяне на цените на услугите за своите клиенти и, следователно, ползата, която Дружеството може да получи от тези услуги, е ограничена. Това обаче се дължи не на агентската функция на Дружеството като посредник между производители и потребители/търговци на природен газ, а на вменената му от законодателството функция на независим преносен оператор на газопреносната система на България.

В резултат на свързаните продажби на Дружеството се дължи пълното възнаграждение за пренесените количества природен газ, а при възникване на вземането Булгартрансгаз ЕАД е изложен на кредитен риск за вземането от клиента в замяна на стоките.

Значимите счетоводни преценки, оценки и допускания, свързани с приходи от договори с клиенти, са представени в Бележка 5 и 6.

Салда по договори

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори

Бележки към финансовия отчет

задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор, се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

(b) Други приходи/доходи

Други приходи, включват операции, които са инцидентни спрямо, основните дейности на Дружеството и са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

	Подход за признаване
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контролът върху продавания актив.
Приход от преценка на имоти, машини и съоръжения	Приход от преценки се отчитат като приход до размер на начислени преди това разходи.
Приходи от наеми	Наемният доход от договори за оперативен лизинг се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.
Излишъци на активи и ликвидация на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като пасив и се включва в доходите през периода на полезния живот на свързания с него актив.
Приходи от застрахователни събития	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от неустойки	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават, когато изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Признаване на приходи от лихви

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Фаза 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (брутната балансова стойност, коригирана с провизията за очаквани кредитни загуби).

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

(c) Разходи

Разход е намаление на икономическата изгода по време на отчетния период под формата на изтичане или намаляване на активи или натрупване на пасиви, което води до намаляване на собствения капитал отделно от онова, което се дължи за разпределение към едноличния собственик.

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база на принципите на начисляване и съпоставимост. Когато се очаква икономическата изгода да бъде придобивана в продължение на няколко отчетни периода, при което връзката с приходите може да се определи само най-общо и косвено, разходите се признават в Отчета за печалбата или загубата и друг всеобхватен доход на базата на системни и рационални

Бележки към финансовия отчет

процедури за разсрочване. Целта на подобни процедури е разходите да бъдат признавани през онези отчетни периоди, през които свързаната с тези пера икономическа изгода ще се придобие и изчерпи изцяло. Разход се признава незабавно като текущ в случаите, когато няма да доведе до бъдещ приход или друга икономическа изгода или когато бъде установено, че е по-вероятно тази икономическа изгода да не се класифицира като актив в Отчета за финансовото състояние.

Като разход се признава и отчетено задължение, без да е придобит актив, т.е. провизията.

Първоначално всички разходи на Дружеството се отчитат по икономически елементи – разходи за: материали, суровини и консумативи, външни услуги, амортизации, персонал, данъци, такси и други подобни плащания, обезценка на активи, провизии по задължения, отчетна стойност на продадените активи, акциз, вноска фонд СЕС, глоби, неустойки, липси, представителни, обучение и квалификация, технологични загуби и др. След като се отчетат като разходи по икономически елементи, всички разходи на Дружеството се разпределят и като разходи за: основна, спомагателна, социална и управленска дейност.

Разходите за основна дейност са свързаните с предоставяни услуги във връзка с природен газ:

- Пренос на природен газ за трети страни на основата на договорни отношения с клиенти;
- Достъп и пренос на природен газ по националната газопреносната мрежа, собственост на Дружеството, по газопроводи с високо налягане, от газоизмервателни станции до газоразпределителни станции с цел доставка на крайни потребители на природен газ;
- Съхранение – дейност по нагнетяване на природен газ и обратното му извличане за целите на осигуряване на доставки до крайни потребители. Извършва се в ПГХ Чирен; и
- Балансиране - покупко – продажба на природен газ, с цел покриване на индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи.

Дружеството отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги(стоки) с клиенти: разходи за сключване на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им, когато не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

(d) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства, печалба от операции в чуждестранна валута, приходи от лихви по дългосрочни вземания. Приход от лихви се признава в печалби и загуби в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва.

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличение на задължения, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за задължение по планове за дефинирани доходи, други финансови операции – банкови такси, комисионни и други.

Разходи по заеми, които не са пряко свързани с придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби по

Бележки към финансовия отчет

метода на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база или като финансови приходи или като финансови разходи, в зависимост дали валутните курсови разлики представляват нетна печалба или нетна загуба.

(е) Имоти, машини и съоръжения**(i) Признаване и оценка. Специфични активи.***Първоначално признаване*

Имоти, машини и съоръжения се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активите, придобити по стопански начин, включва следното:

- разходи за материали и за директно вложен труд;
- разходи, пряко свързани с привеждане на актива до състояние, необходимо за предвидената употреба;
- когато дружеството има задължение да демонтира актива или да възстанови терена, приблизителна оценка на разходите за демонтаж и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива;

Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последваща оценка

За целите на последваща оценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване, Дружеството прилага модела на преоценка в МСС 16. Преоценената стойност представлява справедливата стойност на актива към датата на преоценка, намалена с последваща амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване се определя на базата на пазарните доказателства, представени в доклад, изготвен от независим лицензиран оценител.

Преоценката на имоти, машини и съоръжения се извършва на всеки 3 години. Когато справедливите стойности се променят значително за по-кратък период, преоценката може да се прави по-често.

Земята, сградите, съоръженията и оборудването, буферният газ, включително и специализираните транспортни средства, притежавани от Дружеството, са оценени на базата на оценъчен доклад, изготвен от независим лицензиран оценител към 31 декември 2018 г. (виж също Бележка 13). Към 31 декември 2018 г. е направена преоценка на справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и транспортни средства (товарни и специализирани) (ИМСТС) и на нетната реализируема стойност на материалните запаси, както и тест за обезценка. В отчета за финансовото състояние всички леки автомобили, други нетекущи активи и активи в процес на изграждане, са представени на базата на историческа цена, намалена с натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Специфичен дълготраен материален актив за „Булгартрансгаз“ ЕАД е буферният природен газ в ПГХ „Чирен“ и в газопровода. Той е постоянно количество, което само поддържа използваемостта на хранилището и газопровода, без да участва в количеството транспортиран или използван за собствени технологични нужди природен газ. Тези количества не могат да намаляват, защото се намалява капацитетът на ПГХ и газопровода.

Буферният газ в ПГХ „Чирен“ и в газопровода, се разделя на амортизируем и

Бележки към финансовия отчет

неамортизируем буферен газ. Амортизируемият буферен газ в ПГХ „Чирен“ е онова количество газ, което ще остане в подземния резервоар след прекратяване експлоатацията на газохранилището и не може да бъде използвано за търговски цели.

Неамортизируемият буферен газ е част от буферния газ в ПГХ „Чирен“, която би могло да се добие на повърхността при налягане на газопровода 35 бара при съществуващите в момента съоръжения.

Буферният газ в газопровода се разделя също на амортизируем и неамортизируем на база горепосоченото предположение. Количествата буферен газ, както и тяхната стойност са оповестени в *Бележка 13*.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други приходи/други разходи в печалби и загуби. Когато преоценени активи се продадат, сумите, включени в преоценен резерв, се рекласифицират в неразпределена печалба или загуба.

В края на всеки отчетен период част от преоценения резерв се реализира в съответствие с използване на актива от предприятието. Сумата на реализираната преоценка представлява разликата между амортизацията въз основа на преоценената балансова стойност на актива и амортизацията въз основа на цената на придобиване.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Дружеството. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

(iii) Амортизация

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която активът е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти, машини, съоръжения и оборудване. Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия между срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите, когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот за текущия и сравнителния период, са както следва:

Сгради	7 – 70 години
Машини, съоръжения и оборудване	3 – 50 години
Компютърна техника и офис обзавеждане	3 – 12 години
Транспортни средства	3 – 15 години
Амортизируем буферен газ	60 години
Всички останали	3 – 15 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо. Приблизителните оценки за имоти, машини и съоръжения са ревизирани към 31.12.2018 г. (виж също *Бележка 13*).

(iv) Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството, различни от материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Бележки към финансовия отчет

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и рискът, специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално. Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива да не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(f) Нематериални активи**(i) Нематериални активи**

Нематериални активи, придобити от Дружеството, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iii) Амортизация

Нематериалните активи се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба.

Очакваните срокове на полезен живот за текущия и сравнителния период са както следва:

Лицензии за съхранение, пренос и транзитен пренос на природен газ	4 – 35 години
Лицензии за софтуер и мобилна далекосъобщителна и радиотелефонна мрежа	2 – 10 години
Програмни продукти	2 – 8 години
Други	3 – 25 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират ако е необходимо.

(g) Наети активи

Лизинговите договори, по силата на които на Дружеството се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг и те не се признават в отчета за финансовото състояние на Дружеството.

(h) Съвместни предприятия

Дружеството определя вида на съвместното предприятие, в което участва, на базата на правата и задълженията, които му дава споразумението за съвместната дейност.

Бележки към финансовия отчет

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Дружеството и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните, притежаващи съвместен контрол върху предприятието, имат право на нетните активи на предприятието.

Дружеството отчита своето дялово участие в съвместното предприятие по себестойност.

(i) Материални запаси

Материалните запаси включват: горива, оперативен газ, собственост на Дружеството, използван за покриване на технологични нужди, природен газ за балансиране, резервни части, оборудване, офис-материали, канцеларски материали и консумативи, стоки; незавършено производство и продукция, включително произведен кондензат.

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се базира на принципа „средно претеглена стойност“, и включва разходи за придобиване на материалните запаси, разходите за производство или преработка, както и всички други разходи, отнасящи се до привеждането на материалните запаси до тяхното текущо местоположение и състояние. Себестойността на произведена продукция и незавършеното производство включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация. Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата. Резервни части и резервно оборудване се считат за имоти, машини, съоръжения и оборудване, когато дружеството се очаква да ги използва по продължително от един отчетен период и те се използват само във връзка с отделен имот, машини съоръжения и оборудване. За тяхното отчитане се прилага значима счетоводна политика 32 (d).

(j) Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 01.01.2018 г.

Признаване и отписване

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно модела си за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Предприятието изважда финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато той е погасен — т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

Класификация и първоначално оценяване на финансов актив

С изключение на тези търговски вземания, които не съдържат съществен финансов компонент и се оценяват по цена на сделката, съгласно МСФО 15, всички финансови активи са първоначално оценени по справедлива цена, коригирани за разходите по сделката (където е приложимо).

Финансови активи, различни от тези, които са създадени и ефективни като хеджиращи инструменти, се класифицират в една от следните категории:

- Амортизирана стойност
- Справедлива стойност през печалбата или загубата
- Справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Класификацията се определя и от двете:

- Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовия актив;
- Характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовия актив, които са признати в печалбата и загубата, се включват в други разходи.

Последваща оценка на финансови активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Бележки към финансовия отчет

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните изисквания (и не са определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата и загубата):

- Предприятието управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира договорни парични потоци;
- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата;

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми, вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване, те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтирането се пропуска, когато ефектът от него е несъществен. В тази категория се класифицират и паричните средства и паричните еквиваленти, търговските и други вземания, както и вземания от свързани лица.

Търговски и други вземания

Търговски и други вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заеми и вземания се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка (виж Бележка 31 (h)).

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти и търговски и други вземания.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане с първоначален матуритет от три месеца или по-малко от датата на придобиване, които са свързани с незначителен риск от промяна в справедливата им стойност и се използват от Дружеството за управление на краткосрочни ангажименти.

Депозити с матуритет над 3 месеца се класифицират като краткосрочни вземания в Отчета за финансовото състояние.

Обезценка на финансови активи

Финансовите активи, които са в обхват на изчисление на обезценката, са дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност.

Дружеството признава коректив за очаквани кредитни загуби от финансов актив, актив по договор или кредитен ангажимент и договор за финансова гаранция, за които се прилагат изискванията за обезценка. Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби за очаквания срок на финансовия инструмент, т.е. паричния дефицит, който представлява разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи.

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Дружеството се признава като отделен актив или пасив.

Бележки към финансовия отчет

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Дружеството има следните недеривативни финансови активи: търговски и други вземания, вземания от свързани лица и пари и парични еквиваленти.

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други видове дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски и други вземания, вземания от свързани лица.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и измерването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя от вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания и вземанията от свързани лица, и признава загуба от обезценка като очаквана загуба за целия срок. Това са очаквания недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид потенциалът за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Предприятието използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и сročна структура на вземанията.

Дружеството признава коректив за очаквани кредитни загуби от финансов актив, лизингово вземане, актив по договора или кредитен ангажимент и договор за финансова гаранция, за които се прилагат изискванията за обезценка.

Определяне на размера на очакваните кредитни загуби

Дружеството оценява очакваните кредитни загуби на финансов инструмент по начин, който отразява:

- точната и вероятностно претеглена стойност на актива, определена чрез оценка на редица възможни резултати;
- стойността на парите във времето; и
- разумна и подкрепяща се информация за минали събития, настоящи условия и прогнози за бъдещи икономически условия, която е достъпна без съществени разходи или усилия към датата на отчета.

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори, ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Бележки към финансовия отчет*Значително увеличение на кредитния риск*

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване. При извършване на оценката Дружеството използва промяната в риска от неизпълнение, възникващо през очаквания живот на финансовия инструмент, вместо промяната в размера на очакваните кредитни загуби. Тази оценка се прави на база сравнение на риска от неизпълнение на финансовия инструмент към датата на отчета с риска от неизпълнение, настъпил към датата на първоначалното признаване. Информацията се идентифицира, без да са налице ненужни разходи или усилия.

(ii) Недеривативни финансови пасиви

Тъй като отчитането на финансовите пасиви остава до голяма степен същото съгласно МСФО 9 в сравнение с МСС 39, няма ефект върху финансовите пасиви на Дружеството от прилагането на МСФО 9. За пълнота, счетоводните политики са разяснени по-долу.

Финансовите пасиви на дружеството включват търговски и други задължения.

Финансовите пасиви са първоначално оценени по справедлива стойност и, където е приложимо, коригирани по отношение на разходите по сделката, освен ако дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Впоследствие, финансовите пасиви се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Всички разходи, свързани с лихвите и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи. Финансовите пасиви се признават първоначално на тяхната дата на търгуване, на която Дружеството е станало страна по договорните условия на инструмента. Дружеството отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изпълнени или са отменени или не са валидни повече.

Финансови активи и пасиви се нетират, и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава, и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите, и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива, и да уреди пасива едновременно.

(iii) Акционерен капитал*Обикновени акции*

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Пределните разходи, пряко свързани с издаването на обикновените акции, се признават като намаление на собствения капитал, нетно от всички данъчни ефекти. Капиталът на Дружеството е представен по историческа стойност към датата на последната регистрация.

(к) Финансови инструменти, съгласно МСС 39, до 31.12.2017 г.**(i) Недеривативни финансови активи**

Дружеството първоначално признава заеми, вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи се признават първоначално на датата на търгуване, на която Дружеството е станало страна по договорните условия на инструмента. Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Дружеството се признава като отделен актив или пасив.

Бележки към финансовия отчет

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Дружеството има следните не-деривативни финансови активи: търговски и други вземания, пари и парични еквиваленти.

Търговски и други вземания

Търговски и други вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заеми и вземания се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти и търговски и други вземания.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане с първоначален матуритет от три месеца или по-малко от датата на придобиване, които са свързани с незначителен риск от промяна в справедливата им стойност и се използват от Дружеството за управление на краткосрочни ангажименти.

Депозити с матуритет над 3 месеца се класифицират като краткосрочни вземания в Отчета за финансовото състояние.

(ii) Недеривативни финансови пасиви

Дружеството има следните недеривативни финансови пасиви: търговски и други задължения. Такива финансови пасиви се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване тези финансови пасиви се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Финансовите пасиви се признават първоначално на тяхната дата на търгуване, на която Дружеството е станало страна по договорните условия на инструмента. Дружеството отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изпълнени или са отменени или не са валидни повече.

Финансови активи и пасиви се нетират, и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава, и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите, и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива, и да уреди пасива едновременно.

(iii) Акционерен капитал

Обикновени акции

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Пределните разходи, пряко свързани с издаването на обикновените акции, се признават като намаление на собствения капитал, нетно от всички данъчни ефекти. Капиталът на Дружеството е представен по историческа стойност към датата на последната регистрация.

(I) Лизинг**(i) Плащания по лизингови договори**

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят

Бележки към финансовия отчет

към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

(ii) Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Дружеството определя дали то е, или съдържа лизинг. Това е така ако следващите два критерия са изпълнени:

- изпълнението на споразумението зависи от използването на определен актив или активи; и
- споразумение предава правото на ползване на актива(ите).

При възникване или след повторна оценка на споразумението, Дружеството разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Дружеството заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва лихвен процент, определен от Дружеството.

(m) Доходи на персонала**(i) Планове с дефинирани вноски**

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски в България. Задълженията за превеждане на вноски по плановете за пенсиониране с дефинирани вноски, се признават като разходи за персонала в печалби и загуби текущо. Вноските по план с дефинирани вноски, които са дължими повече от 12 месеца след края на периода на предоставяне на услугите от служителите, се дисконтират до настоящата им стойност.

(ii) Планове с дефинирани доходи

Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионираат в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ). Съобразно тези разпоредби на КТ и действащия Колективен трудов договор в „Булгартрансгаз“ ЕАД, при прекратяване на трудовия договор на служител на Дружеството, придобил право на пенсия, Дружеството му изплаща обезщетение в размер на дванадесет брутни работни заплати, в случай, че работникът или служителят има натрупан трудов стаж в Дружеството над 10 години към датата на пенсиониране, и обезщетение в размер на пет брутни работни заплати в случай, че работникът или служителят има натрупан трудов стаж в Дружеството до 10 години. Към датата на отчета за финансово състояние ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер. В Бележка 24 към финансовия отчет, е оповестена сумата на начисленото задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Според изискването на стандарта (параграф 78 от МСС 19) процентът, с който ще се дисконтира задължението трябва да съответства на пазарните доходи към датата на счетоводния баланс, които носят първокачествените корпоративни облигации. При условие, че няма развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации.

Удачно е също така като процент на дисконтиране да се използва и бъдещата норма на възвращаемост на активите на предприятието. Поради дългосрочния характер на задължението и липсата на такива финансови инструменти, отразяващи доходност за по-дълъг срок, е преценено, че като норма на дисконтиране може да се приложи очакваният

Бележки към финансовия отчет

процент на доходност при инструменти с по-дългосрочен падеж от съществуващите, следвайки изискванията на Параграф 81 на МСС 19.

Изчисленията се извършват на годишна база от актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

Дружеството признава всички актюерски печалби и загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи за сметка на другия всеобхватен доход.

(iii) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно.

Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(n) Безвъзмездни средства предоставени от държавата**(i) Национален план за инвестиции**

Решение С(2013) 8455, относно „Държавна помощ S.A. 34385 (2013/N), дава право на България да ползва Дерогация по член 10в, параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО за разпределяне на безплатни квоти на емисии на парникови газове в съответствие с член 10в от Директива 2003/87/ЕО в замяна на инвестиции в инсталации за производство на електроенергия и в енергийна инфраструктура (Национален инвестиционен план съгласно член 10в от Директивата за Схемата за търговия с емисии (СТЕ).

Подкрепата от държавата на проектите на Дружеството включени в НПИ на Р България се третира като безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с приходи под формата на прехвърляне на непаричен ресурс за използване от предприятието.

През 2016 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД в съответствие с Раздел V - Сметка „НПИ“ на Наредбата за организацията и контрола по изпълнението на НПИ, е представил Заявления за възстановяване на разходи, направени за реализацията на следните проекти:

- BG-\$-0101 за „Модернизация на компресорна станция „Ихтиман“
- BG-\$-0102 за „Модернизация на компресорна станция „Петрич“
- BG-\$-0103 за „Модернизация на компресорна станция „Лозенец“
- BG-\$-0104 за „Модернизация на компресорна станция „Странджа“

Със заповеди №Е-РД-16-600/09.12.2016, №Е-РД-16-599/09.12.2016 и № Е-РД-16-885/15.12.2017 г. на Министъра на енергетиката на „Булгартрансгаз“ ЕАД са възстановени разходи от Сметка „Национален план за инвестиции“ за КС Ихтиман в размер на 12 792 хил. лв., за КС Петрич в размер на 12 792 хил. лв., за КС „Лозенец“ в размер на 25 583 хил. лв.

За КС „Странджа“ със Заповед № Е-РД-16-886/15.12.2017 г. на Министъра на енергетиката определените за възстановяване средства са в размер на 30 700 хил. лв. През 2017 г. са възстановени частично разходите по реализацията на проекта в размер на 22 241 хил. лв. На 10.10.2018 г. е възстановен остатъкът от средствата, определени със Заповед на Министъра на енергетиката до пълния размер, определен в НПИ.

(ii) Квоти за търговия с емисии на парникови газове

Поради липсата на счетоводен стандарт или разяснение в рамките на МСФО, който специфично да разглежда счетоводното отчитане на транзакции, свързани с емисии за парникови газове (CO₂ емисии), ръководството на Дружеството е разработило счетоводна политика, която счита за най-релевантна и надеждна за нуждите на ползвателите на

Бележки към финансовия отчет

финансовата информация. Съгласно Националния план за разпределяне на квоти за търговия с емисии на парникови газове за периода 2013 - 2020 г., одобрен от Комисията на Европейския Съюз, "Булгартрансгаз" ЕАД има право на определен размер квоти. Предоставените емисии не се отчитат като актив, а при продажба, в случай, че има такава, се отчита брутната стойност на продажбата на емисии. Безвъзмездно получените от държавата квоти за емисии на парникови газове (CO₂ емисии) не се признават в отчета за финансовото състояние, а се следят извънсчетоводно. Когато годишните отделени емисии превишават наличните квоти, задължението за превишението се оценява по справедливата стойност на емисиите на парникови газове към края на отчетния период, за който се дължат, и се начислява провизия. Общият брой достигнати квоти се определя чрез представяне на верифициран доклад, издаден от независим акредитиран верификационен орган.

Допълнителни разяснения във връзка с безвъзмездно предоставените квоти са изложени в Бележка 31 Условни задължения.

(iii) Безвъзмездни средства предоставени от държавата, обвързани с активи

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават първоначално като отсрочени приходи по справедлива стойност когато има достатъчна сигурност, че ще бъдат получени и че Дружеството ще изпълни условията, свързани със средствата и след това се признават в печалби и загуби като други приходи на систематична база за полезния живот на актива. Безвъзмездни средства, които компенсират Дружеството за извършени разходи, се признават в печалби и загуби на систематична база в периодите, в които възникват разходите.

(o) Чуждестранна валута**(i) Сделки в чуждестранна валута**

Операциите в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс на БНБ в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута, превалутуирана по курса в края на периода.

Непарични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични активи и пасиви в чуждестранна валута, които се оценяват по историческа цена, се превалутират във функционалната валута по курса на датата на сделката. Курсови разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби.

От 1 януари 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

(p) Данъци

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила или по същество, въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен

Бележки към финансовия отчет

данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики, когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само, ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

34. Прилагане на нови и ревизирани МСФО

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. Не се очаква тези нови стандарти и изменения да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

Измененията дават възможност на дружествата да оценяват определени финансови активи, които могат да бъдат изплатени предсрочно с отрицателно компенсиране, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата.

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

Бележки към финансовия отчет

МСФО 14 позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база, когато прилагат МСФО. С цел подобряване на съпоставимостта с отчети на дружества, които вече прилагат МСФО и не признават такива суми, стандартът изисква да бъде представен отделно ефектът от регулираните цени.

МСФО 16 „Лизинг“ в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

Този стандарт заменя указанията на МСС 17 „Лизинг“ и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите.

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и 'право за ползване на актив' за почти всички лизингови договори. МСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи; това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Към отчетната дата Дружеството няма неотменяеми задължения по договори за оперативен лизинг.

МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане - в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Тези изменения изискват Дружеството да:

- да използва актуализирани допускания, за да определи разходите за текущ стаж и нетния лихвен процент за остатъка от периода след изменението, съкращаването или уреждането на плана; и
- признава в печалбата или загубата като част от разходите за минал трудов стаж или печалба или загуба от сетълмент всяко намаление на излишъка, дори ако този излишък не е бил признат преди поради въздействието на тавана на актива.

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Изменението пояснява, че дружествата следва да отчитат дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, за които не се прилага методът на собствения капитал, съгласно изискванията на МСФО 9.

КРМСФО 23 “Несигурност относно отчитането на данък върху дохода” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Разяснението дава насоки как да се прилагат изискванията на МСС 12 относно признаване и оценяване, когато има несигурност относно отчитането на данък върху дохода.

Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения включват незначителни промени в:

- МСФО 3 "Бизнес комбинации" - дружеството преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие контрол върху дейността.
- МСФО 11 "Съвместни предприятия" - дружеството не преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие съвместен контрол върху дейността.

Бележки към финансовия отчет

- МСС 12 "Данъци върху дохода" - дружеството отчита всички данъчни последици от плащанията на дивиденди по същия начин както самите тях.
- МСС 23 "Разходи по заеми" - дружеството третира като част от общите заеми всеки заем първоначално взет за разработване на актив, когато активът е готов за планираната употреба или продажба.